

els invidia, vel zelus, id est emulatio et contentio ut ait hic Judas; sed paulo post interna ambitio et invidia in externam erupit, cum Marius contra Syllam bello civili contendit, Julius Cæsar contra Pompeium, Augustus contra Antonium; tuncque respublica eorum pessumdata est, ac aristocraticæ successit monarchia Augusti et sequentium imperatorum. Audi Catonem apud Sallustium, *De Bello Catilinario* cap. lvi: « Nolite existimare majores nostros armis Respublicam ex parva magnam fecisse. Si ita esset, multo pulcherrimam eam nos haberemus. Quippe sociorum, atque civium, præterea armorum, et equorum major copia nobis quam illis est; sed alia fuere, que illos magnos fecerunt, que nobis nulla sunt: domi industria, foris justum imperium, animus in consulendo liber, neque libidini, neque delicto obnoxius. Pro his nos habemus luxuriam, atque avaritiam, publice egestatem, privatam opulentiam; laudamus divitiis, sequimur inertiam: inter bonos et malos discrimen nullum, omnia virtutis præmia ambitio possidet. Neque mirum, ubi vos separatim sibi quisque consilia capitis, ubi domi voluptatibus, hic pecuniæ, aut gratiæ servitis. Eo fit ut impetus fiat in vacuum Respublicam. »

17. ET ELEGIT JUDAS EPOPELUM, etc., ET JASONEM, — id est Josue, vel Jesum; sic enim Hebraice vocabatur, sed quia Hebræi Græcis erant subditi a tempore Alexandri Magni, hinc pariter Græca assumpsere nomina, ut pro « Jesus, » id est « salvator, » vocarentur « Jason, » id est « sanator » ab *ἴασις*, id est sano. Sic Epolemus, Menelaus, Alcimus Græca sunt nomina, et talia amiebant Apostata, ut Antiochi, Demetrii et Græcorum gratiam inirent.

FILIUM ELEAZARI. — Aliqui putant hunc Jasonem fuisse filium Eleazari fratris Judæ Machabei, de quo cap. ii, 3, alii Eleazari senis nonagenarii, qui pro lege Moisi generosum obiit martyrium, II Machab. xviii; sed nil certi hic statui potest.

ET MISIT EOS ROMAM CONSTITUTURE CUM ILLIS AMICITIAM. — Precebat Judas hinc validis copiis Demetrii, inde dolis Menelai, Jasonis et Alcimi Pseudo-Pontificum, ideoque apostatarum) æmulorum et hostium suorum: ac videbat se cum paucis fidis Judæis diu eis resistere non posse. Præterit ergo ad Romanos tunc rerum dominos confugit, eorumque opem fœdus ineundo impetravit: quod ex voto successit. Nam Romani scripserunt ad Demetrium, jusseruntque ei ut Judam et Judæos deinceps non infestaret. Nec erat in hoc fœdere periculum idololatriæ, aut alterius mali, quia Romani omnibus gentibus permittebant suos deos patriamque religionem. Erant enim politici, nec nisi politici regimen suum servare, et pro pagare studebant, ad quod valde sibi utile fore sciebant, si gentium jura et nomina non mutarent, sed eas patriis legibus et numinibus vivere snerent. Secus fuit in Josaphat rege Juda, qui a

Propheta reprehensus fuit. II Paral. xix; que cum idololatra Joram rege Israeli fœdus et conjugium contraxisset: per hoc enim idololatria ingressa est, et pervasit regnum Juda. Sic David, persecutionem sustinens, a Saul confugit ad Achis regem Geth, idololatram. I Reg. xvii. Idem cum Naas rege Ammon fœdus inivit, II Reg. x; et cum Tholmai rege Gessur, cujus filiam duxit uxorem, II Reg. iii, versu 3. Sic Abraham, Isaac et Jacob cum Palestinis et Syris idololatriis fœdera sanxerunt, Gen. cap. xiv, et xvi et xvi. Licite ergo, imo pie et sancte Judas cum Romanis pactum inivit, ut eorum ope patriam, rempublicam, Ecclesiam, veramque fidem et religionem, quam Antiochus et apostata evertere conabantur, tueretur et propugnaret; esto Ruperlus Hilsensis et alii contrarium sentiant, ut dicam cap. seq. vers. 18.

Dices: Hoc fœdus cum Romanis fuit occasio cur Romani paulo post Judæam subegerint, et deinde rebellantem everterint. Respondeo. Causa hujus subactionis non fuit fœdus, sed Hyrcani et Aristobuli nepotum Simonis Machabei contentio de Principatu. Hi enim arbitrum delegerunt Pompeium, qui Principatum recte adjudicavit Hyrcano, quasi seniori; sed cum Aristobulus repugnaret, ac Jerusalem caperet. Pompeius eum cum urbe expugnavit, et consentiente Hyrcano Judæam Romanis subiecit, ut fuse narrat Josephus.

21. IN TABULIS AEREIS. — Romani scribebant sua fœdera æque ac leges in tabulis æreis, quas publice appendebant ad eorum perpetuitatem, ac ne quis ea læceres vel abolere posset.

23. BENE SIT ROMANIS ET GENTI JUDEORUM. — Est hoc inivum et auspiciam fœderis, quo fœderi bene ominantur, et felicitatem appetunt, q. d. Quod felix faustumque sit Romanis, æque ac Judæis, fœdus utrimque inimus bene precantes, ut illud utrisque contra hostes salutare, æque ac perpetuum sit.

25. AUXILIUM FERET (ROMANIS BELLO APPETITIS) GENS JUDEORUM, PROUT TEMPUS DICTAVERIT CORAM PLENO, — id est sincero, integro, perfecto, q. d. Sincerissime, integerrime et promptissime Judæi juvabunt Romanos, si bellum eis ingruerit: unde pro « corde pleno, » versu 27, dicitur « ex animo. »

26. ET PRÆLIANTIBUS (JUDÆIS, ROMANI) NON DABUNT, NEQUE SUBMINISTRABUNT TRITICUM, ARMA, PECUNIAM, NAVES. — Sed hæc omnia suo sumptu præstabant Judæi, ut gratis succurrant Romanis; alioqui enim Romanorum non tam essent fœderati et amici, quam merearum prælio conducti. Amicitia enim gratuliam et liberalem opem amico egentem præstandam postulat.

ET CUSTODIENT MANDATA FORUM, — ut pro Romanis militantes Judæi Romanorum ducei per omnia subsint, perinde ac si is Judæus esset, ejusque mandata plane exsequantur, uti faciunt ceteri milites Romani: alioqui enim frustraneum esset Judæorum auxilium, si ipsi sua consilia a Roma-

nis diversa; imo subinde adversa sequi vellent. Sic enim schisma facerent in exercitu, eumque hosti cædendum obijcerent.

27. SIMILITER AUTEM, etc. — q. d. Simile auxilium gratuitum plane, sincerum et liberale præstabant Romani Judæis, si a quopiam bello læcessantur.

30. QUOD SI, POST HEC VERBA, HI AUT ILLI (ROMANI, AUT JUDÆI) CONDITIONIBUS FœDERIS JAM DIC-

tis) ADDERE, AUT DEMERE ADILEC ALIQUID VOLUERINT, FACIENT EX PROPOSITO SUO, — scilicet ex communi utriusque partis voluntate et consensu.

31. SCRIBSIBUS EI, — Demetrio, ut Judæos vexare desistat. Sed antequam hæc litteræ ad Demetrium venirent, ille jam miserat Bacchidum, cum quo Judas conflixit vicium quidem sed occubuit, ut audiemus cap. sequenti.

CAPUT NONUM.

SYNOPSIS CAPITIS.

Bacchides, a Demetrio remissus in Judæam, eam vastat: Judas, octingentos duntaxat in aciem educens, cum eo configit et vincit; sed, dum fugientes insequitur, a tergo lassus gloriose cadit. Mox Judæi cum Bacchide paciscuntur, qui dum socios Judæ affligit, Judæi prohi Judæ defuncto substituntur Jonatham ejus fratrem, vers. 28. Inde, vers. 35, filii Jambri captivum, captivum Joannem fratrem Jonatham, qui proinde Joannis necem ulciscitur: mox, vers. 44, cum Bacchide configit, cæditque mille viros; Alcimus quoque a Deo percutitur, vers. 44. Bacchides, vers. 58, ab apostatis in Judæam revocatus, nunc dolo capere Jonatham, nunc vi satagit, sed ubique repulsus, tandem casis apostatis cum Jonatha stabili fœdus inivit.

1. Interea, ut audivit Demetrius quia cecidit Nicanor et exercitus ejus in prælio, apposuit Bacchidem et Alcimum rursus mittere in Judæam, et dextrum cornu cum illis. 2. Et abiierunt viam quæ ducit in Galgala, et castra posuerunt in Masaloth, quæ est in Arbellis: et occupaverunt eam, et peremerunt animas hominum multas. 3. In mense primo anni centesimi et quinquagesimi secundi, applicuerunt exercitum ad Jerusalem: 4. et surrexerunt, et abiierunt in Bersam viginti millia virorum, et duo millia equitum. 5. Et Judas posuerat castra in Laia, et tria millia viri electi cum eo; 6. et viderunt multitudinem exercitus, quia multi sunt, et timerunt valde: et multi subtraxerunt se de castris, et non remanserunt ex eis nisi octingenti viri. 7. Et vidit Judas quod defluxit exercitus suus, et bellum perurgebat eum, et contractus est corde, quia non habebat tempus congregandi eos, et dissolutus est. 8. Et dixit his qui residui erant: Surgamus, et eamus ad adversarios nostros, si poterimus pugnare adversus eos. 9. Et avertēbant eum, dicentes: Non poterimus, sed liberemus animas nostras modo, et revertamur ad fratres nostros, et tunc pugnabimus adversus eos; nos autem pauci sumus. 10. Et ait Judas: Absit istam rem facere ut fugiamus ab eis; et si appropriavit tempus nostrum, moriamur in virtute propter fratres nostros, et non inferamus crimen gloriæ nostræ. 11. Et movit exercitus de castris, et steterunt illi obviam: et divisi sunt equites in duas partes, et fundibularii et sagittarii præbant exercitum, et primi certaminis omnes potentes. 12. Bacchides autem erat in dextro cornu, et proximavit legio ex duabus partibus, et clamabant tubis. 13. Exclamaverunt autem et hi, qui erant ex parte Judæ, etiam ipsi, et commota est terra a voce exercituum: et commissum est prælium a mane usque ad vesperam. 14. Et vidit Judas quod firmior est pars exercitus Bacchidis in dextris, et convenerunt cum ipso omnes constantes corde: 15. et contrita est dextera pars ab eis, et persecutus est eos usque ad montem Azoti. 16. Et qui in sinistro cornu erant, viderunt quod contritum est dextrum cornu, et secuti sunt post Judam, et eos qui cum ipso erant, a tergo: 17. et ingravitum est prælium, et ceciderunt vulnerati multi ex his et ex illis. 18. Et Judas cecidit, et ceteri fugerunt. 19. Et Jonathas et Simon tulerunt Judam fratrem suum, et sepelierunt eum in sepulchro patrum suorum in civitate Modin. 20. Et flevit omnis populus Israel planctu magno, et lugebat dies multos, 21. et dixerunt: Quomodo cecidit potens, qui salvum facie-

hat populum Israel? 22. Et cætera verba bellorum Judæ, et virtutum quas fecit, et magnitudinis ejus, non sunt descripta: multa enim erant valde. 23. Et factum est, post obitum Judæ emergerunt iniqui in omnibus finibus Israel, et exorti sunt omnes qui operabantur iniquitatem. 24. In diebus illis facta est fames magna valde, et tradidit se Bacchidi omnis regio eorum cum ipsis. 25. Et elegit Bacchides viros impios, et constituit eos dominos regionis: 26. et exquirebant, et perscrutabantur amicos Judæ, et adducebant eos ad Bacchidem, et vindicabat in illos, et illudebat. 27. Et facta est tribulatio magna in Israel, qualis non fuit ex die qua non est visus Propheta in Israel. 28. Et congregati sunt omnes amici Judæ, et dixerunt Jonathæ: 29. Ex quo frater tuus Judas defunctus est, vir similis ei non est, qui exeat contra inimicos nostros, Bacchidem, et eos qui inimici sunt gentis nostræ. 30. Nunc itaque te hodie elegimus esse pro eo nobis in principem, et ducem ad bellandum bellum nostrum. 31. Et suscepit Jonathas tempore illo principatum, et surrexit loco Judæ fratris sui. 32. Et cognovit Bacchides, et quærebat eum occidere. 33. Et cognovit Jonathas, et Simon frater ejus, et omnes qui cum eo erant: et fugerunt in desertum Thocæ, et con siderunt ad aquam lacus Asphar. 34. Et cognovit Bacchides, et die sabbatorum venit ipse, et omnis exercitus ejus, trans Jordanem. 35. Et Jonathas misit fratrem suum ducem populi, et rogavit Nabuthæos amicos suos, ut commodarent illis apparatus suum, qui erat copiosus. 36. Et exierunt filii Jambri ex Madaba, et comprehenderunt Joannem, et omnia quæ habebat, et abierunt habentes ea. 37. Post hæc verba, renuntiatum est Jonathæ, et Simoni fratri ejus, quia filii Jambri faciunt nuptias magnas, et ducunt sponsam ex Madaba, filiam unius de magnis principibus Chanaan, cum ambitione magna. 38. Et recordati sunt sanguinis Joantis fratris sui: et ascenderunt, et abscorderunt se sub tegumento montis. 39. Et elevaverunt oculos suos, et viderunt; et ecce tumultus et apparatus multus: et sponsus processit, et amici ejus, et fratres ejus, obviavit illis cum tympanis et musicis, et armis multis. 40. Et surrexerunt ad eos ex insidiis, et occiderunt eos, et occiderunt vulnerati multi, et residui fugerunt in montes, et acceperunt omnia spolia eorum: 41. et conversæ sunt nuptiæ in luctum, et vox musicorum ipsorum in lamentum. 42. Et vindicaverunt vindictam sanguinis fratris sui, et reversi sunt ad ripam Jordanis. 43. Et audivit Bacchides, et venit die sabbatorum usque ad oram Jordanis in virtute magna. 44. Et dixit ad suos Jonathas: Surgamus, et pugnemus contra inimicos nostros; non est enim hodie sicut heri et nudius tertius. 45. Ecce enim bellum ex adverso, aqua vero Jordanis hinc et inde, et ripæ, et paludes, et saltus: et non est locus divertendi. 46. Nunc ergo clamate in cælum, ut liberemini de manu inimicorum vestrorum. Et commissum est bellum. 47. Et extendit Jonathas manum suam percutere Bacchidem, et divertit ab eo retro. 48. Et dissiliit Jonathas, et qui cum eo erant, in Jordanem, et transnaverunt ad eos Jordanem. 49. Et ceciderunt de parte Bacchidis die illa mille viri. Et reversi sunt in Jerusalem, 50. et edificaverunt civitates munitas in Judæa, munitionem quæ erat in Jericho, et in Ammaum, et in Bethoron, et in Bethel, et Thamnata, et Phara, et Thopo muris excelsis, et portis, et seris. 51. Et posuit custodiam in eis, ut inimicitias exercerent in Israel. 52. Et munitivum civitatem Bethsuram, et Gazaram, et arcem, et posuit in eis auxilia, et apparatus escarum; 53. et accepit filios principum regionis obsides, et posuit eos in arce in Jerusalem in custodiam. 54. Et anno centesimo quinquagesimo tertio, mense secundo, præcepit Alcimus destrui muros domus sancte interioris, et destrui opera prophetarum, et cepit destruere. 55. In tempore illo percussus est Alcimus: et impedita sunt opera illius, et oculus eius os ejus, et dissolutus est paralyti, nec ultra potuit loqui verbum, et mandare de domo sua. 56. Et mortuus est Alcimus in tempore illo cum tormento magno. 57. Et vidit Bacchides quoniam mortuus est Alcimus: et reversus est ad regem, et siluit terra annis duobus. 58. Et cogitaverunt omnes iniqui dicentes: Ecce Jonathas, et qui cum eo sunt, in silentio habitant

confidenter; nunc ergo adducamus Bacchidem, et comprehendet eos omnes una nocte. 59. Et abierunt, et consilium ei dederunt. 60. Et surrexit ut veniret cum exercitu multo: et misit occulte epistolâ sociis suis, qui erant in Judæa, ut comprehenderent Jonatham, et eos qui cum eo erant; sed non potuerunt, quia innotuit eis consilium eorum. 61. Et apprehendit de viris regionis, qui principes erant malitiæ, quinquaginta viros, et occidit eos: 62. et secessit Jonathas, et Simon, et qui cum eo erant in Bethessen, quæ est in deserto, et extroxit diruta ejus, et firmaverunt eam. 63. Et cognovit Bacchides, et congregavit universam multitudinem suam: et his, qui de Judæa erant, denunciavit. 64. Et venit, et castra posuit desuper Bethessen: et oppugnavit eam dies multos; et fecit machinas. 65. Et reliquit Jonathas Simonem fratrem suum in civitate, et exiit in regionem, et contritus est ab eis: et affixerunt eum valde, quoniam consilium ejus, et congressus ejus erat inanis. 69. Et iratus contra viros iniquos, qui ei consilium dederant ut veniret in regionem ipsorum, multos ex eis occidit: ipse autem cogitavit eum reliquis abire in regionem suam. 70. Et cognovit Jonathas, et misit ad eum legatos componere pacem cum ipso, et reddere ei captivitatem. 71. Et libenter accepit, et fecit secundum verba ejus, et juravit se nihil facturum ei mali omnibus diebus vite ejus. 72. Et reddidit ei captivitatem, quam prius erat prædatus de terra Judæ: et conversus abiit in terram suam, et non apposuit amplius venire in fines ejus. 73. Et cessavit gladius ex Israel: et habitavit Jonathas in Machmas, et cepit Jonathas ibi judicare populum, et exterminavit impios ex Israel.

Vers. 3. 3. IN MENSE PRIMO (Nisan, id est, Martio) ANNI 132 (Gregoriorum), APPLICERUNT EXERCITUM (Bacchides et Alcimus: fuisse triginta armorum milia ait Porcionides, lib. III, cap. XXV.) AD JERUSALEM, — ut eam obsiderent et caperent; sed audientes Judam colligere suos, ut obsidionem solveret, ea relicta, abierunt, ut Judæ occurrerent.

Vers. 4. 4. ET ABIERUNT IN BEREAM VIGINTI MILLIA VIRORUM, ET DUO MILLIA EQUITUM, — ut cum Judæ dimicarent; reliqua enim ex triginta millibus octo millia Bacchides per presidia distribuit, ita ut contra Judam eduxerit duntaxat viginti duo millia.

Vers. 6. 6. ET MULTI SUBTRAXERUNT SE DE CASTRIS, — mirum his mille et ducenti; nam ex tribus millibus cum Judæ mansere tantum 800, quos ipse in aciem eduxit contra Bacchidem. Mirum eos immemores opis divine toties experte, et tot victoriarum Judæ, tam turpiter eum deseruisse! sed hæc est hominum infirmitas, inconstantia, infidelitas, quam parit subitus metus et pavor. Præsertim accedente mala furtorum, libidinum, aliorumque militarium scelerum conscientia: hæc enim milites facit timidos, ut in ea mori non audeant.

Vers. 7. 7. ET CONFRACTUS EST CORDE, — id est, « ut terro affectus, ait S. Thomas, quia ingentem habebat zelum, nec eum exsequi poterat, » uti Christus (cujus Judas fuit typus) in horto cepit parere et tradere, Matth. XXVI. Secundo et plenius, q. 4. Percussus et magna animi perturbatione cor-

reptus pene concidit: nesciebat enim quid in rebus tam arcibus consilii caperet, sed natura naturalique ope, et consilio deficiente erexit animum per solam in Deo confidentiam, et magnanimitatem, constituens eum paucis confligere cum tam numero hoste, et gloriose vel vincere, vel mori. Sic Julius Cæsar multos validosque hostes non fugiebat, sed ambiebat, ut in his virtutem suam bellicam ostenderet, teste S. Augustino, lib. V de Civitate, cap. XII; sed Julius par cum pari fere numero, Judas vero longe impar cum numerosissimis dimicabat, eosque sternebat.

40. ABSIT ISTAM REM FACERE, UT FUGIAMUS AB EIS; (generoso enim duci turpe est fugere, et fugiendo victum se fateri, malique vitam fugiendo conservare, quam pugnando gloriose mori: etsi ergo Judas licite et prudenter potuisset fugere, ac dicere cum Demosthene: « Vir fugiens denuo pugnabit, » tamen præ animi magnitudine, et quia nunquam hucusque fugerat, sed semper pugnarat, et pugnando vicerat, fortius et gloriosius esse duxit non fugere, sed pugnare, presertim quia fidebat Deo, cujus ope cum paucis toties hostes tam numerosos profligarat. Itaque, vel vincere voluit, vel genere mori; ait ergo:) ET SI APPROPIAVIT TEMPUS (occumbendi et moriendi) NOSTRUM (nobis a Deo statutum, et decretum ab æterno,) MORIAMUR IN VIRTUTE, (in fortitudine, nimirum fortiter pugnantes, ne inulti, sed magna strage hosti illata pie cadamus) PROPTER FRATRES NOSTROS, pro aris et focis, pro patria, pro religione, pro Dec

dimicantes. Quae enim gloriosior mors nobis obtingere potest?

ET NON INFERAMUS CRIMEN (notam, labem, dedecus) GLORIAE NOSTRAE, — ut qui gloriose semper in acie stetitimus, fronteque adamantina hosti restitimus, nunc timidi fugiendo et terga obvertimus, ut ab eo insequente quasi oves fugientes ignavi cedamus et mactemur. Gloriam ergo hinc non hominum vanam et inanem, sed Dei veram et solidam Judas captavit: decrevit enim pro Dei religione pugnare et vincere, vel mori. Ita S. Ambrosius, lib. I *Offic.* cap. xli: « Judas, ait, cum nongentis (Noster et Septuaginta habent octingentis) viris bellum adorsus, volentibus his cedere, ne multitudine opprimerentur, gloriosam magis mortem, quam terrem fugam suavit: Ne crimen nostrae relinquamus gloriae. Itaque commisso praelio, cum a prime diei ortu in vesperam dimicaretur, dextrum cornu, in quo validissimum manum advertit hostium, aggressus facile avertit. Sed dum fugientes sequitur a tergo vulneri locum praebuit, ita gloriosorem triumphis mortem invenit. »

Sic S. Antonius solus demonum plurimum conflictum non fugebat, sed omnes ad duellum provocabat, malens ab eis occidi, quam fugere. Nam cum ab eis cæsus fuisset usque ad mortem, a suis semimortuus domum relatus, jussit se ad locum palaestrae reportari, ibique demonos provocans: « Ecce, inquit, ego hic sum Antonius, non fugio vestra certamina, etiamsi majora faciatis, nullus me separabit a charitate Christi, psallebatque dicens: Si consistant adversum me castra, non timebit cor meum, quia Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo? Dominus protector vitae meae, a quo trepidabo? Dominus mihi adjutor, et ego exultabo super inimicos meos. » Ita S. Athanasius in ejus vita.

Sic Judas hic instar leonis, qui nunquam fugit, quantumque hostes cum invadant, fugere noluit, sed cum paucis plurimos invasit, et superavit.

15. ET CONTRITA EST DEXTERA PARS AB EIS, ET PERSECUTUS EST EOS. — Victor ergo in hoc praelio existit Judas eo gloriosior, quo cum paucis tantum multos stravit.

In hac pugna error commissus est, quod ceteri milites Judae non se opposerint sinistro cornu Bacchidis, illudque praeliando, vel potius praelium simulando distulerint, ne Judam et ceteros a tergo sequeretur et cæderet. Haec enim fuit causa caedis Judae et fugae sociorum. Unde Vegetius, lib. III, cap. xx, hunc modum, quo pauci multos vincere possint, praescribit: « Cum instructio acies ad congressum veniant, tunc tu sinistram alam tuam a dextra adversarii longius separabis, ne vel missilia ad eam, vel sagittae perveniant. Dextram autem alam tuam sinistram alae illius junge, et ibi primum inchoa praedium: ita

ut cum equitibus optimis, et probatissimis pedibus sinistram partem illius, ad quam te junxeris, aggrediaris, atque circumas, et detrudendo atque supercurrendo ad hostium terga pervenias. Quod si semel adversarios exinde pellere coperis, accedentibus tuis indubitatam victoriam consequeris, et pars exercitus tui, quam ab hoste submoveris, secura durabit. »

17. ET JUDAS CAECIDIT. — non tam ex vulneribus quam expugnandi cadendique labore et lassitudine, ait Goriionides. Idem asserit Josephus, quem audi: « Id conspicui, qui sinistram » cornu tenebant, a tergo adorti Judam circumveniunt: qui videns nullum superesse effugium, urgentibus circumquaque hostibus, in vestigio cum suis constitit, et caesis hostium plurimis, lassitudine magis quam vulneribus confectus, cecidit non inultus. Quo prostrato, non habentes amplius quem sequerentur milites orbatu tanto imperatore, tum demum in fugam effusi sunt. Ita victoriae Bacchidis cessit: non crenta solum, sed etiam pudenda cum 22 millibus, octingenti viri non solum totum diem resisterint, sed robur ipsum exercitus contriverint, fuderint, fugarint, et caesum duem suum incolumes e praelio sui fratres abstulerint.

Allegorice Judas heros fuit typus Christi, qui in cruce cadens et moriens vicit ipsam mortem, peccata, diabolum et infernum, omnesque hostes fortissime debellavit.

Jude fortitudinem imitati sunt primum Gentilium duces. Leonidas Spartanus cum trecentis Xerxi ducenti in aciem undecies centena militum millia ad Thermopylas se opponens, vincendo occumbere maluit, quam fugiendo vitam servare; unde ad suos conversus sic ait: « Prandete, commilitones, tanquam apud inferos cenaturi. » Ita Valerius Maximus, lib. IV, cap. vii.

Plutarchus in *Laconicis* sequentia affert. Idem Leonidas, ab Eporis rogatus num quid aliud facere statuisset, respondit: « Nihil aliud ago, quam verbotenus barbarorum transitum impediturus, sed revera pro Graecis moriturus. » Idem cum aruspex diceret ex extis exercitui portendi victoriam, sed duci mortem, lætus navalem pugnam aggressus vincendo occubuit, suaque morte patriae victoriam peperit. Idem fecit Codrus rex Atheniensium multato habitu hostem lacessens, a quo occisus Atheniensium victoriam sua morte juxta oraculum sancivit. Rursus Leonidas, rogatus cur fortes viri gloriosam mortem ingloriae vite anteponant, respondit: « Quoniam alterum naturæ proprium, alterum peculiariter suum esse ducunt. Nam naturæ beneficio vivunt et ignavissimi, ac honeste mori non contingit, nisi virtute praeditis, et fortibus. Fugere enim ignominiosum est et duci et patriæ contra manentem, aut mori, aut vincere utriusque honestissimum. »

Lacedaemonii, ait Plutarchus, juventutem nihil aliud docebant, quam ut magistratu obtemperantes, omniaque contemnentis vite pericula,

aut in praelio vincerent, aut fortiter caderent.

Agesilaus, rogatus qua ratione duci pareatur gloria, respondit: « Si mortem contempserit, nihil enim magnum geri potest ab eo qui vitae suae metuit et consulit. »

Bias ab Iphicrate circumsessus, rogatus quid eo articulo faciendum foret, respondit: « Quid aliud, ait, nisi ut vos servemini, ego pugnando moriar? »

Lacæna clypeum imponens filio: « Fili, inquit, aut hunc, aut super hunc, » q. d. Sic rem gere in praelio, ut aut victor clypeum reportes, aut mortuus in eo domum reporteris.

Pelopydas iturus ad conflictum, cum uxor obsecraret ut vite suae caveret, ait hoc dicendum esse privato, non duci. Ducis enim est pro patria fortiter pugnando occumbere. Haec omnia Plutarchus in *Lacon.*

Epaminondas, ait Valerius Maximus, lib. III, cap. ii, in praelio, apud Leudram trajectus hasta, sanguine et spiritu deficiens, recreare se conantes, primum an clypeus suus salvus esset; deinde, an fusi hostes penitus forent, interrogavit. Quae postquam ex animi sententia comperit: Non finis, inquit, commilitones, meae vite, sed melius et altius initium advenit. Nunc enim vester Epaminondas nascitur, quia sic moritur. Thebas ducta et auspiciis meis caput Graeciae factas video, et fortis et animosa civitas Spartana jacet armis nostris abjecta, amara dominatione Graecia liberata est, orbis quoque non tantum sine liberis morior: quoniam mirificas filias Leucoram et Mantineam relinquo. E corpore deludo suo hastam educi jussit, eoque vulnere expiravit. Quod si eum Dii immortales victoris suis perfrui passi essent, sospes gloriosior patriae moenia non intrasset. »

Haec duces mundi: quid nunc faciat dux, et miles Christi non pro vana caducaque, ut illi, sed pro vera sempiternaque gloria dimicans et decertans?

ET CAETERI FUGERUNT, — sicut fugiunt milites, caso duci, et oves caso pastore, et sicut Apostoli fugerunt, Christo crucifixo, cujus typus hic fuit Judas: in eo enim consistebat totum robur Israelis.

Quæres: Unde tanta clades Judae et Judaeorum tam fortium et invincibilium? Respondeo. *Prima* causa fuit militum metus et perfidia, quod bis mille et ducenti Judam duces suum deseruerunt, et cum eo remanserunt tantum 800 qui humanis viribus non poterant diu resistere 22 millibus hostium. Adde militum rapinas, stupra aliaque scelerata quae Deus punire voluit.

Secunda causa fuit humana infirmitas et inconstantia, per quam filii etiam strenuissimi et peritissimi artis suae in ea aliquando aberrant: ut ergo impossibile est ut sagittarius sagittandi peritissimus, adeo ut semper fere sagitta scopum configat, quin semel a scopo aberrat, si saepius v. g. centies in eum sagittet; sic impossibile est ut du-

ces et milites bellicosissimi ita semper pugnent et vincant, ut nunquam vincantur. Hinc sicut peritissimi natatores pereunt nalandò, sic optimi duces et milites pereunt pugnando.

Tertia, quod praedium sit res periculosissima; volant enim tela et sagittae, am per aerem instar grandinis: quare nunc nunc, nunc illum tangunt, et occidunt. Nam ut ait Eccli. cap. iii, vers. 27: « Qui amat periculum in illo peribit; » et ut aiebat David de caso Uria in praelio: « Nunc hunc, nunc illum consumit gladius, » II *Reg.* xi, 29. Novi in Belgio ducesm audacissimum, cujus hoc erat axioma, generosum militem non posse diu vivere: quia cum se audacter assiduis exponat vitae periculis, vix posse evadere, quia cito ietu aliquo lethali perimatur. Unde et Poeta:

Turpe senex miles: turpe senilis amor.

Deus enim permittit causas secundas suo cursui: et esto suus saepe protegat, tamen tandem permittit eos cursui naturae, praesertim quia omnibus semel moriendum est. Permittit ergo quemque mori in suo opere et exercitio, ut militem in bello, agricolam in agricultura, fabrum in fabricando, doctorem in studio, etc. Sic plerosque martyres Deus ab igne, leonibus, aquis, etc., servavit illosos; sed tandem permisit eos gladio periri, ut martyrii laurea eos coronaret.

Quarta fuit quod Judas, suorum fuga se videns desertum, conternatus noluerit fugere, uti prudenter facere poterat, sed ex animi magnanimitate maluerit pugnando occumbere. Hoc enim duci decorum est, adeoque haec mors et est gloriosa: unde generosi milites non aliam optant mortem, quam mori praeliando. Fuit ergo haec mors Judae gloriosa, utpole quam obiit in pugna, qua cum paucis hostium plurimorum dextrum cornu confregit, totique eorum millia cecidit, et fugientes insecutus vulnus lethale a tergo accepit, victorque occubuit. Quare mors haec Judae fuit instar triumphi, et tot victoriarum trophaei, uti fuit Samsoni, Jonathae, Josiae, ceterisque heroicis, ait Serarius. Addunt Thalmudici: « In hoc sacro bello, plerique, qui vixerent, filii erant diaboli et peccati. Ad post mortem, Dei filii, martyrio eorum peccata expiant; et adjungit in *Psal.* lxxviii. Genebrardus: « Audis quanta sit vis belli sacri contra Turcas et hereticos, ut parum probos, sanctos et martyres efficiat: ut vini salutare, vincere gloriosum. » Commodè tamen hoc intelligendum docent, quae imperatori Phocæ volenti, ut militibus omnibus contra fidei hostes cadentibus, martyrium nomen bonosque impenderetur; ab Antistibus responsa facere, ut quidem scribit in *Can. xii* Balsamon, et Baronius tom. VIII *Annal.* anno Domini 610. Ita Serarius.

Quinta, quod Judas contractus animo, cum in tantis angustiis se constitutum videret, expressè non confugerit ad Deum, nec ejus opem imploravit, uti facere solebat, sed totum se et suos

ad conflictum instantem et urgentem comparat. Est enim implicite, et virtualiter omnem suam fiduciam in Deo collocat, tamen explicite et formaliter Deum non observavit: quare Deus enim sibi et naturae permisit, iuxta quam solus tot hostibus succubuit. Hinc disse homines in arcibus constitutos ita angustiis suis sepe absorberi, ut de Deo invocando non cogitent; quod tamen tunc maxime facere deberent, cum a nullo alio, nisi a Deo iis eripi possint. Quare Judae exemplo sapiamus, ut in magnis periculis, vel tentationibus constituti illico Dei gratiam, opemque suppliciter magna cum fiducia imploremus; sic enim eam impetramus, et per eam salvabimur.

Sexta. Deus hoc casu voluit humiliare Judam, ne in suis viribus et victoriis superbiat. Sic Deus permittit viros sanctos in aliqua minima peccata labi, ut graviora, praesertim vane gloriae et superbiae, effugiant.

Septima. Deus Judae et ceteris ostendere voluit omnia in hoc mundo esse vana, fragilia et caduca, eumque ab iis per mortem transferre ad veram vitam, et beatam immortalitatem: ad hanc enim ducit mors, quae via, illaque saepe in speciem misera, abjecta, et ut hominibus videtur tantis vicis indigna. Sic principes Apostolorum S. Petrum et Paulum permisit Deus a Nerone indigne occidi, ut per hoc majorem in oculis patientiae coronam accipere mereantur. Sic Jordanem, qui S. Dominico in generalatu ordinis Praedicatorum successit, permisit in mari submergi, omque nonnulli indolentem, et pene murmurantem, quod vir tam sanctus tam vilem mortem subiisset, ipse nonnullis apprensus eos reprehendit, asserens se per illam mortem ab omnibus culpis nevisque expiatum transiisse ad beatam immortalitatem. Iustus enim, quacumque morte preoccupatus fuerit, in refrigerio erit, quia in iustitia sua Deique gratia moritur. Sic S. Franciscus Xaverius, moliens Sinarum conversionem in ipso eorum aditu in extrema rerum omnium inopia desertus ab omnibus, miseram, ut hominibus videbatur, sed viro Apostolico dignam mortem obiit.

Aliam causam dat Rupertus, lib. X De victor. verbi Dei cap. ult. Petrus Blesensis, Epist. cxlvii, Emmanuel Sa et nonnulli alii, nimirum displicuisse Deo foedus a Juda et Jonathan initum cum Romanis, quod non satis confisi sint soli Deo, ideoque post hoc foedus omnia eis infeliciter cessisse, eosque cito occubuisse. Verum superius ostendi hoc foedus prudenter ab eis fuisse initum; sic enim fidendum est Deo, ut humana adminicula non negligantur: ita Serarius sub finem libri, Quaes. xxlii.

Porro Judas sex duodecim annis dux praefuit Israeli, quibus tot tantaque gessit, quanta vix illi gesserunt, qui 50 annis Republicae praefuerunt. Duxerat enim initum anno 146 Graecorum, quo mortuus est pater ejus Mathathias, I Machab. ii,

70; occubuit vero anno 132 Graecorum, ut patet hoc cap. iii, qui fuit Demetrii regis Syriae annus secundus, Ptolemei Philometoris regis Aegypti vigesimus, ante Christi ortum annis 159. Ita Salianus et alii.

22. ET CETERA VERBA (id est gesta et facta verbis et historicis exprimentia) BELLORUM JUDE ET VIRTUTUM (Graece *ἠρωτικῶν*, id est virtutum operum, sive heroicorum facinorum) QUAS FECIT, ET MAGNITUDINIS EJUS NON SUNT DESCRIPTA: MULTA ENIM ERANT VALDE, — q. d. Pauca e multis Judae heroeica gesta recensui, ut ex ungue agnoscas leonem: longe enim plura gessit, quae nimis longum foret enumerare. Hinc patet incomparabilem belli ducem fuisse Judam, quo nullus fuerit superior, vix ullus aequalis ei par; nullus enim cum tam paucis tantas hostium copias toties superavit, et prostravit; nullus pro patria, pro fide, pro templo, pro Dei cultu usque ad mortem per omnem vitam illa desudavit, ita preliatus est, ac tandem pugnando occubuit, ut Judas. Quare non dubium eum Sanctorum Ducem (si non martyrum, quod tamen nonnulli volunt) catalogo a Deo inscriptum, meritis per tot facinora coronis in caelo decorari, etsi nomen ejus martyrologiis Christianorum inscriptum non legamus. Historia tamen scholastica, et Petrus de Natalibus Episcopus Esquilinus Judam vocant Sanctum, eumque catalogo Sanctorum adscribunt mense octobri. Vide eum lib. IX *Catalogi Sanctorum*, cap. ii, ubi fuisse Judae, quae sancti viri, vitam enarrat, ac cap. seq. fratrum ejus Jonathan et Simonis, aequae ac patris Mathathiae, quos omnes sanctos nuncupat, virtutesque heroicorum, quasi Sanctorum recenset.

23. POST ORITUM JUDE EMERSERUNT INIQUI, — q. d. Post apostatae, qui eo vivo hiscere non audebant, eo mortuo erexerunt cornua, ut regis Demetrii Gentilissimum et idololatram in Israel emducerent. Hi ergo urserunt Judaeos, ut se dederent Bacchidi duci Demetrii praesertim, quia ut sequitur:

24. IN DIEBUS ILLIS FACTA EST FAMES MAGNA VALDE, — tum ex Dei apostatas castigantis vindicta, tum quod Bacchides frumenta, vel absumpserat, vel perdididerat: hisce de causis TRADIDIT SE BACCHIDI OMNIS REGIO FORUM, — exceptis Jonathan et Simone, eorumque associis, quorum electione et rogatu.

31. SUSCEPIT JONATHAS IN TEMPORE ILLO PRINCEPTEM, — tam civilem quam sacrum, puta tam Ducatum, quam Pontificatum.

33. ET FUGERUNT (quia pauci erant, nec tot hostibus et apostatis resistere poterant) IN DESERTUM THECUE, — ex qua prodiit mulier illa Theoculis, quae Absalonem Davidi reconciliavit, lib. II *Regum*. xiv, 2.

35. ET JONATHAS MISIT FRATREM SUUM (JORDANEM, de quo cap. II, 2, ducem populi a Jonathan creatum, ut ejus foret vicarius et belli dux:) ET ROGAVIT NABUTHEROS (incolas urbis Nabo nobilis et praeflare, sita in tribu Ruben, *Numer.* xxxii, 35,) AMICOS SUOS, UT COMMODARENT ILLIS APPARATUM

SUUM — armorum et machinarum bellicarum, quo carebat Jonathan et Judae, qui pene inermes profugerant in desertum Thecae, ut dictum est vers. 33.

36. ET EXIERUNT FILII JATHARI EX MADABA, — faventes Bacchidi potius quam Jonathan. Madaba erat in tribu Ruben non longe a Nabo, et Nabuthaeis. Audi Adrichomium: « Madaba, vel Madeba Hebraice idem est quod aquae doloris, vel manantes, primaria quondam Ammonitarum urbs, sita in planitie, cui et nomen dedit postea Amorrhaeorum, quia cum jure belli abstulerant, et muris cinxerant. Habet in circuitu montes, paludes et saltus. Hujus civis cum Joannem Machabeum interfecissent, in ejus ultionem multi eorum, a Jonathan occisi sunt. (quam postea Hyrcanus non sine labore, sexto demum mense cepit; permansit usque aetatem Hieronymi, antiquum nomen retinens.)

COMPREHENDERUNT JOANNEM, — spoliaverunt et occiderunt; sed ejus necem egregie ultus est Jonathan, ut sequitur vers. 47.

41. ET CONVERSE SUNT RUPTAE IN LUCTUM, — caeso sponso cum asselis, ac ceteris spoliatis. Sic saepe in hoc mundo plausus vertitur in planctum, cantus in lamentum, et extrema gaudii luctus occupat. Qui sapit ergo, mundum contemnat, et oelum ambiat.

43. IN VIRTUTE MAGNA, — id est, cum exercitu magno et valido; hunc enim significat *ἰσχυρῶς*, id est virtus, robur, potentia, fortitudo.

44. SERGANUS ET PUGNEMUS CONTRA INIMICOS NOSTROS: NON EST ENIM MODIE SICUT HERI ET RUDUS TERITUS, — ut possimus libere abire, vel pugnam declinare, vel fuga elabi. Sumus enim hostibus numerosis vicini, et ab eis pene cingimur; nam alia ex parte Jordane, paludibus et salibus in visis concludimur, ut effugere nequeamus; quare necesse est eum Bacchide configere. Faciamus ergo ex inevitabili necessitate virtutem, et acerrime non tam pro vita, quam pro patria, templo et Deo dimicemus, ut vincamus, vel pugnando moriamur, ut fecit Judas frater meus, vers. 9. Hunc esse sensum liquet ex eo quod subdit:

45. ECCE ENIM BELLUM EX ADVERSO (a Bacchide instante nobis imminet), AQUA VERO JORDANIS HINC ET IBI NOS — cingit et transitu prohibet. Acer hic est militum stimulus ad pugnandum, quem duces et propulsi, ut generose pugnet cum aut vincere debet, aut mori. Simili modo Annibal, teste Livio lib. xxi: « Dextra lavague duo maria claudunt, nullam ne ad effugium quidem navem habemus, etc., hic vobis vincendum aut moriendum, milites, est. » Idem lib. xxii, de Romanis in angustum redactis: « Ab lateribus montes et lacus; a fronte et a tergo hostium acies claudunt, apparuitque nullam nisi in dextra ferroque salutis spem esse. »

47. ET EXTENDIT JONATHAS MANUM SUAM PERCUTERE (ut occideret) BACCHIDEM, ET DIVERTIT AB EO

RETRO, — q. d. Bacchides vertendo se et retrorsum resiliendo ictum Jonathan declinavit.

48. ET DISSILIT (Graece et Latina nonnulla manuscriptorum ac Hugo habent *desiluit*) JONATHAS ET QUI CUM EO ERANT IN JORDANEM, ET TRANSNATAVERUNT AD EOS JORDANEM, — q. d. Jonathan cum vim hostium repressisset, caesis mille viris, ipsoque pene duce Bacchide, videretque se cum tam paucis male armatis diu cum tot millibus hostium armatissimis configere non posse, habuit tempus toto se cum suis subduendi. Nam insiluit in Jordanem, eumque vestitus et armatus natando transmisit; nec hostes, ut pole ab eo ceteri, regressusque eum insequi, aut transitu Jordanis impedire sunt ausi. Itaque, Jonathan et Judae secuti « tranaverunt ad eos, » puta ad suos, qui paulo ante Jordanem transierant. « Tranaverunt, » inquam, « Jordanem; » unde Graeca clarius et plenius habent: *Et insiluit Jonathan et qui cum eo erant Jordanem et transnavaverunt in ulteriorem ripam, et non transierunt* (hostes, scilicet, Bacchidis milites) *ad eos Jordanem*. Et Josephus: « Cum, inquit, Bacchides caute ictum Jonathan declinasset, Jonathan cum suis desilentes commiserunt se flumini, et in oppositam ripam nataverunt, hostibus non ausis trajicere. » Hinc Salianus suspicatur in Vulgata esse mendum, et pro « tranaverunt ad eos, » legendum « non tranaverunt ad eos; » q. d. Hostes non ausi sunt tranare Jordanem, sequeque Jonathan et Judaeos, qui eum tranarant, ne ab eis interimerentur, vel aliquis suffocarentur. Sed omnia exemplaria latina legunt affirmativa « tranaverunt ad eos, » juxta sensum initio dictum. Ita Sanchez.

49. ET OCCIDERUNT DE PARTE BACCHIDIS DIE ILLA MILLE VITI. — Josephus auget more suo numerumque bis mille.

ET REVERSI SUNT IN JERUSALEM, — non Jonathan, sed Bacchides cum suis copiis. Hic enim tenebat urbem Jerusalem, imo arcem Sion, totamque ferè Judaeam. Ita Josephus, Salianus, Sanchez et alii idque patet ex sequentibus.

50. ET EDIFICAVERUNT (Bacchides, ejusque associate missi a rege Demetrio ad occupandum Iudaeam) CIVITATES MUNITAS IN JUDEA, — ut per eas reliquam Iudaeam sibi subjectam delinerent, ne Jonathan superveniens ex ea ipsos expelleret.

51. ET POSUIT CUSTODIAM IN EIS. — Custodiam vocat presidium militum, quos Bacchides in urbibus jam dictis collocavit, ut eas contra Jonathan irruptiones custodiret et propugnarent.

52. ET POSUIT IN EIS AUXILIA (scilicet, praesidia militum jam dicta) ET APPARATUM ESCARUM, — hoc est annonam copiosam, ut obsidionem Jonathan se absente diu sustinere possent, ne pressi fame cogenter deditionem facerent.

53. ET ACCEPTIT (Bacchides) FILIOS PRINCIPUM REGIONIS OBSIDES, — ne Principes, sive primores Iudaeae sibi rebellarent, et cum Jonathan conspirarent, ideoque eorum filios, quos obsides conclu-

sit in arce Sion, ut ibi custodirentur, ne ad suos profugerent.

54. ET ANNO 153 (Græcorum) MENSE SECUNDO PRÆCIPIT ALCIMUS, (Pseudo Pontifex ac seclustus apostata et proditor, qui Demetrium regem excitat, ut Bacchidem contra Judam Machabæum, ejusque fratres mitteret, sibi que Pontificatum excluso Juda conferret, cap. vii, 1 et seq.) DESTRUÏ MÛROS DOMUS SANCTÆ INTERIORIS, — ut se Pontificem et templi dominum sese ostenderet. Græce: *Jussit dirui murum aule sanctorum interioris*. Nonnulli murum hunc accipiunt eum, quem Judas Machabæus, cap. iv, 60, templo obtendit ad ejus custodiam, ne in illud irruerent Demetriani occupantes arcem vicinam Sion. Verum hic murus erat aule exterioris, non interioris, nec erat opus prophetarum, ut sequitur, sed Judæ Machabæi. Quare murus hic intelligendus est templi, puta Sancti, et Sancti Sanctorum; vel potius atrii sacerdotum, templo sive Sancto adjacentis. Hoc enim atrium dicitur aula, sive domus interior respectu atrii laicorum, quod dicebatur aula, sive domus exterior. Nam inter utrumque hoc atrium interjectus erat murus altitudinis trium cubitorum, quem Josephus Gysum vocat, ut sacerdotes a laicis disterneret, ne laici ad atrium sacerdotum, et altare holocaustorum, quod in eo erat, accedere possent. Alcimus ergo murum hunc intermedium cepit destruere, tum ut sacerdotes et sacrificia profanaret, tum ut laici et gentiles ad altare holocaustorum accedere possent, in eoque æque ac sacerdotes sacrificare. Ita Sallianus, Sanchez et alii.

ET DESTRUÏ OPERA PROPHEÏARUM, — nimirum murum atrii sacerdotum jam dictum: hunc enim æque ac reliquum templum jussu Dei exstrui jussurunt prophete Aggæus et Zacharias, qui et suis oraculis urgebant populum assidue ad inchoatam templi fabricam proseguendam et perficiendam, ita ut templum, operaque facta in templo ad ejus ornatum dici possint, debeantque horum prophetarum pariter, ac Ezechielis, qui et cap. xl templi fabricandi ideam descripsit, ut juxta eam edificarent. Forte etiam peculiariter quedam fuere in atrio hoc monumenta horum, et aliorum prophetarum, quibus significaretur, tum eorum sanctitas et propheta, tum eos fabricæ templi fuisse auctores et promotores.

55. IN TEMPORE ILLO (cum scilicet sacrilegas manus inmitteret in muri sacri jam dicti demolitionem) PERCUSsus EST (a Deo templi sui tutore, et sacrilegii vindice) ALCIMUS (sacrilegus), ET IMPEDITA SUNT OPERA ILLIUS (in demolendo atrii templi muro), ET OCCLUSUM EST OS EJUS (blasphemum quo murum hunc, quasi Pontifex dirui præceperat), ET DISSOLUTUS EST PARALYSI, NEC ULTRA POTUIT LOQUI VERBUM ET MANDARE DE DOMO SUA, — q. d. Non potuit condere testamentum, nec de rebus domus sue disponere, qui inique de domo Dei disposerat, illamque diruere völuerat. Justa er-

go et congrua secleri et sacrilegio Alcimi a Deo inflata est hæc pœna. Seclustus hie Judæus et apostata, ut Demetrio et Græcis placeret, pro Hebræo Joacim, quod ei erat proprium, Græcum nomen vicinam assumpsit, et sequæ vocavit Alcimum, Græce Ἀλκίμος, id est fortem, validum, strenuum, ferocem, ut Demetrius eo quasi duce ad debellandum Judam et Jonathanam uteretur, qui et revera ipso usus est; sed Deus sacrilegum mox castigavit, eumque paralysi dissolvit; itaque debilitavit et prostravit, ut ne verbum quidem eloqui posset, nimirum:

Sequitur superbos ultor a tergo Deus,

ut Ἀλκίμος, id est robustum faciat, ἀπαρτοῦ, id est molestissimum, fristissimum, doloribus et cruciatibus confectum.

56. ET MORTUUS EST ALCIMUS IN TEMPORE ILLO CUM VULVA TORMENTO MAGNO, — nimirum anno 153 Græcorum, ut dictum est vers. 56, qui fuit annus secundus ducatus Jonathanæ. Quare errat Josephus, dum scribit Alcimo morienti in Pontificatu successisse Judam Machabæum. Nam Judas jam anno præcedenti, puta 152 Græcorum, ut dictum est cap. ix, 3 et seqq. occubuerat. Modico ergo tempore sua impietate et pseudo-Pontificatu gavissus est Alcimus, scilicet, per biennium duxerat. Nam eum inivit anno 151 Græcorum, ut dictum est cap. vii, 1 et 5; finit vero 153 Græcorum, mense secundo, ut hic dicitur. Tam breve est gaudium impiorum, tam brevis impietas, cum mox succedit longissima gehennæ æternitas.

57. ET SILEUIT TERRA (quævit Judea a bellis et Vers. 57. infestatione Bacchidis) ANNIS DUOBUS, quibus Jonathanas se suosque crexit et armavit.

58. ET COGITAVERUNT OMNES INIQUI, — Judei apostate, et Jonathanæ æmulis, ac inimici et proditores, qui vocarunt secreto Bacchidem, ut Jonathanam nihil cogitantem mali, noctu caperet et opprimeret, sed frustra: Deo enim dirigente, innotuit Jonathanæ eorum proditio.

61. ET APPREHENDIT (non Bacchides, ut vulg. Jo. Vers. 61. sephus, sed Jonathanas suos proditores) DE VIRIS REGIONIS, QUI ERANT PRINCIPES MALITIÆ (proditiõnis) 50 VIROS ET OCCIDIT EOS.

62. ET SECESSIT JONATHAS ET SIMON ET QUI CUM EO Vers. 62. ERANT IN BETHBESSEN, QUE ERAT IN DESERTO: — ET EXTRUXIT DIRUTA EJUS, ET FIRMAVERUNT EAM. — Jonathanas fraude apostatarum et proditorum, ac validis copiis Bacchidis tota Judea exclusus, cum fratre Simone, et paucis asseclis, secessit in urbem Bethbessen sitam in deserto Jericho in tribu Benjamin, non longe a Jordane, eamque munivit, ut in ea se suosque contra Bacchidem defenderet. Audivit illi Bacchides, et collectis omnibus copiis Bethbessen obsedit, ut Jonathanam cum omnibus suis ibidem collectis opprimeret, itaque bellum omne finiret. Quid ad hæc Jonathanas et Simon?

65. ET RELIQUIT JONATHAS SIMONEM FRATREM SUUM V

IN CIVITATE (ut eam contra Bacchidem propugnaret), ET EXIT IN REGIONEM (vicinam colligere milites), ET VENIT CUM NUMERO, — cum numero exercitu.

66. ET PERCUSsit ODAREN. — Erat hic unus ex amicis et ducibus Bacchidis. Aliqui, pro « Odaren » legentes « Odaren. » censent hoc nomen non esse proprium, sed appellativum, ut significet obsessorem viarum, sive prædonem et latronem; hunc enim significant Græcum ὄδαρα.

ET COPIT CEDERE (socios et amicos Bacchidis sparsos per campestria, ibique in tabernaculis secure degentes, ex opinato eos invadens) ET CRESCERE IN VIRTUTIBUS. — Græce ἐν δυνάμει, id est in exercitiis. q. d. Jonathanas collecta manu invasit Odaren cum suis, aliosque socios Bacchidis cecidit; inde pluribus ad se concurrentibus, aucisque copiis æque ac animis, invasit ipsa castra Bacchidis, que Bethbessen obsidebant, dato signo Simonis fratri, ut ex urbe erumpens hostes obsidentes a fronte invaderet, quos ipse a tergo invadebat, ita factum ut hostes utrimque invasi tanta vi utrobique ab utroque caderentur, itaque Simon machinas eorum, quibus urbem impetebant, combureret, ut sequitur. Ita Josephus, lib. XIII, cap. 1, quem audi: a Relicto ad oppidi tutelam Simone fratre, clam egressus Jonathanas, et collectis in vicina regione sue factionis hominibus, noctu in Bacchidis castra irruit, et multis trucidatis, effecit ut frater adventum cognosceret. Quamprimum enim tumultum sensit in castris hostium, eruptione facta incendit eorum machinas, cæde etiam non mediocri edita. Ita quoque Hugo, Sallianus, Sanchez et alii. Addit Corionides Bacchidem fugissin desertum, ibique captum a Jonathana, supplicem ei factum jurasse se omnia que e Judra ceperat redditorum; itaque pace firmata liberum dimissum in Syriam ad suos rediisse. Sed nil tale habet Scriptura, imo contrarium indicat, scilicet, Jonathanam priorem pacem petiisse a Bacchide, id-

eoque parum æquas Judæis conditiones accepisse, ut patebit vers. 70.

69. ET MULTOS EX EIS OCCIDIT. — Bacchides, cæsus a Jonathana, iram vertit in apostatas Judæos, qui eum e Syria in Judæam contra Jonathanam evocarant, promittentes ei securam de ipso, utpote de bello non cogitante, victoriam; quare videns se ab eis in fraudem inductum, et a Jonathana cæsum, eos, suis mali sui auctores, occidit. Vile hic ut malum consilium consultori sit pessimum, et in ejus jugulum redeat.

ITSE AUTEM COGITAVIT CUM RELIQUIS ABIRE IN REGIONEM SUAM. — Hoc unum cogitans, ait Josephus, quomodo ex sua et regis dignitate obsidione fieri imposito, exercitum posset sine ignominia reducere Antiochiam ad regem Demetrium, ideoque conditiones pacis a Jonathana oblatas statim accepit.

70. ET COGNOVIT JONATHAS, ET MISIT AD EUM LEGATOS COMPONERE PACEM, ET REDDERE EI CAPTIVITATEM. — id est captivos. Hæc enim fuit conditio pacis, ut utrimque captivi committerentur et redderentur. Jonathanas prior petiit pacem, quia res ipsas et Judæorum erant afflictæ, ideoque nec Jero. Syriam quam tenebat Bacchides, nec alias Judææ urbes ab eo petere est ausus.

73. ET CESSAVIT GLADIUS IN ISRAEL, — id est cessavit bellum et prælia, in quibus multi gladio perierunt, ac de facto multi hic in Israel præcipiti erant.

ET HABITAVIT JONATHAS IN MACHMAS. — Jonathanas Principis et Pontificis propria sedes erat Jerusalem et templum; sed hæc occupantibus Bacchidianis, Jonathanas sedem sibi elegit in oppido Machmas, quod situm erat in confinio tribuum Benjamin et Ephraim, ibique cepit jus dicere populo, ac apostatas ex Israel exterminare, totamque Republicam Israelis componere, æque ac ibidem fecerat Samuel, judex et princeps, lib. 1 Reg. vii, 5.

CAPUT DECIMUM.

SYNOPSIS CAPITIS.

Demetrius et Alexander reges consobrini, de regno Asia inter se dimicantes, magnis promissis ambiunt amicitiam Jonathanas; sed eam obtinet Alexander, qui Jonathanæ Pontificatum confirmat, additque purpuram et coronam auream. Moa, vers. 48. Alexander adjutus a Jonathanæ, cum Demetrio conflixit, eum superat et occidit, indeque uxorem ducit Cleopatram filiam Ptolemæi Philometoris regis Ægypti, ac in nuptiis Jonathanam honorat, ducentique sui Principatus creat. Denique, vers. 67. Demetrius Demetrii occisi filius militi Apollonium cum exercitu, quem Jonathanas profugiat, ideoque ab Alexandro dono accipit urbem Accaron, et filiam auream.

1 Et anno centesimo sexagesimo ascendit Alexander Antiochi filius, qui cognominatus est Nobilis: et occupavit Ptolemaidam; et receperunt eum, et regnavit illic. 2. Et audivit Demetrius rex, et congregavit exercitum copiosum valde, et exivit obviam illi in prælium.

3. Et misit Demetrius epistolam ad Jonathanem verbis pacificis, ut magnificaret eum. 4. Dixit enim: Anticipemus facere pacem cum eo, priusquam faciat cum Alexandro adversum nos: 5. recordabitur enim omnium malorum quæ fecimus in eum, et in fratrem ejus et in gentem ejus. 6. Et dedit ei potestatem congregandi exercitum, et fabricare arma, et esse ipsum socium ejus: et obsides, qui erant in arce, jussit tradi ei. 7. Et venit Jonathan in Jerusalem, et legi epistolam in auditu omnis populi, et eorum qui in arce erant. 8. Et timeverunt timore magno, quoniam audiverunt quod dedit ei rex potestatem congregandi exercitum. 9. Et celsi sunt Jonathan obsides, et reddidit eos parentibus suis: 10. et habitavit Jonathan in Jerusalem, et cepit ædificare et innovare civitatem. 11. Et dixit facientibus opera, ut extruerent muros, et montem Sion in circuitu lapidibus quadratis admunitionem: et ita fecerunt. 12. Et fugerunt alienigenæ, qui erant in munitionibus, quas Bacchides ædificaverat, 13. et reliquit unusquisque locum suum, et abiit in terram suam: 14. tantum in Bethsura remanserunt aliqui ex his qui reliquerunt legem et præcepta Dei: erat enim hæc eis ad refugium. 15. Et audivit Alexander rex promissa quæ promissit Demetrius Jonathan: et narraverunt ei prælia, et virtutes quas ipse fecit, et fratres ejus, et labores quos laboraverunt. 16. Et ait: Numquid inveniemus aliquem virum talem? et nunc faciemus eum amicum et socium nostrum. 17. Et scripsit epistolam, et misit ei secundum hæc verba, dicens: 18. Rex Alexander fratri Jonathan salutem. 19. Audivimus de te, quod vir potens sis viribus, et aptus es ut sis amicus noster: 20. et nunc constituimus te hodie summum Sacerdotem gentis tuæ; et ut amicus voceris Regis (et misit ei purpuram et coronam auream), et quæ nostra sunt sentias nobiscum, et conserves amicitias ad nos. 21. Et induit se Jonathan stola sancta septimo mense, anno centesimo sexagesimo, in die solemnium scenopægiæ: et congregavit exercitum, et fecit arma copiosa. 22. Et audivit Demetrius verba ista, et contristatus est nimis, et ait: 23. Quia hoc fecimus, quod præoccupavit nos Alexander apprehendere amicitiam Judæorum ad munimen sui? 24. Scribam et ego illis verba deprecatoria, et dignitates et dona, ut sint mecum in adiutorium. 25. Et scripsit eis in hæc verba: Rex Demetrius genti Judæorum salutem. 26. Quoniam servastis ad nos pactum, et mansistis in amicitia nostra, et non accessistis ad inimicos nostros, audivimus, et gavisi sumus. 27. Et nunc perseverate adhuc conservare ad nos fidem, et retribuemus vobis bona pro his quæ fecistis nobiscum: 28. et remitemus vobis præstationes multas, et dabimus vobis donationes. 29. Et nunc absolvo vos et omnes Judæos a tributis, et prætia salis indulgeo, et coronas remitto, et tertias seminis: 30. et dimidiam partem fructus ligni, quod est portionis meæ, relinquo vobis ex hodierno die, et deinceps, ne accipiatur a terra Juda, et a tribus civitatibus, quæ additæ sunt illi ex Samaria et Galilæa, ex hodierna die et in totum tempus; 31. et Jerusalem sit sancta et libera cum finibus suis: et decimæ et tributa ipsius sint. 32. Remitto etiam potestatem arcis quæ est in Jerusalem, et do eam summo Sacerdoti, ut constituat in ea viros quoscumque ipse elegerit, qui custodiant eam. 33. Et omnem animam Judæorum, quæ captiva est a terra Juda in omni regno meo, relinquo liberam gratis, ut omnes a tributis solvantur, etiam pecorum suorum. 34. Et omnes dies solemnes, et sabbata, et neomeniæ, et dies decreti, et tres dies ante diem solemnem, et tres dies post diem solemnem, sint omnes immunitatis et remissionis omnibus Judæis, qui sunt in regno meo: 35. et nemo habebit potestatem agere aliquid, et movere negotia adversus aliquem illorum, in omni causa. 36. Et adscribantur ex Judæis in exercitu regis ad triginta millia virorum: et dabuntur illis copiæ, ut oportet omnibus exercitibus regis, et ex eis ordinabuntur qui sint in munitionibus regis magni: 37. et ex his constituentur super negotia regni, quæ aguntur ex fide, et principes sint ex eis, et ambulent in legibus suis, sicut præcepit rex in terra Juda. 38. Et tres civitates, quæ additæ sunt Judææ ex regione Samariæ, cum Judæa reputentur: ut sint sub uno, et non obediunt alii potestati,

nisi summi Sacerdotis. 39. Ptolemaida, et confines ejus quas deii donum sanctis, qui sunt in Jerusalem, ad necessarios sumptus sanctorum. 40. Et ego do singulis annis quindecim millia siclorum argenti de rationibus regis, quæ me contingunt; 41. et omne quod reliquum fuerit, quod non reddiderant qui super negotia erant annis prioribus, ex hoc dabunt in opera domus. 42. Et super hæc quinque millia siclorum argenti, quæ accipiebant de sanctorum ratione per singulos annos: et hæc ad sacerdotes pertineant, qui ministerio funguntur. 43. Et quicumque confugerint in templum, quod est Jerusalem, et in omnibus finibus ejus, obnoxii regi in omni negotio dimittantur, et universa quæ sunt eis in regno meo, libera habeant. 44. Et ad ædificanda vel restauranda opera sanctorum, sumptus dabuntur de ratione regis, 45. et ad extruendos muros Jerusalem, et communiendos in circuitu, sumptus dabuntur de ratione regis, et ad construendos muros in Judæa. 46. Ut audivit autem Jonathan et populus sermones istos, non crediderunt eis, nec receperunt eos: quia recordati sunt malitiæ magnæ quam fecerat Israel, et tribulaverat eos valde. 47. Et complacuit eis in Alexandrum, quia ipse fuerat eis princeps sermonum pacis, et ipsi auxilium ferebant omnibus diebus. 48. Et congregavit rex Alexander exercitum magnum, et admovit castra contra Demetrium. 49. Et commiserunt prælium duo reges, et fugit exercitus Demetrii, et insecutus est eum Alexander, et incubuit super eos. 50. Et invaluit prælium nimis, donec occidit sol: et cecidit Demetrius in die illa. 51. Et misit Alexander ad Ptolemæum regem Ægypti legatos secundum hæc verba, dicens: 52. Quoniam regressus sum in regnum meum, et sedi in sede patrum meorum, et obtinui principatum, et contrivi Demetrium, et possedi regionem nostram, 53. et commisi pugnam cum eo, et contritus est ipse et castra ejus a nobis, et sedimus in sede regni ejus; 54. et nunc statuamus ad invicem amicitiam, et da mihi filiam tuam uxorem; et ego ero gener tuus, et dabo tibi dona et ipsi, digna te. 55. Et respondit rex Ptolemæus, dicens: Felix dies, in qua reversus es ad terram patrum tuorum, et sedisti in sede regni eorum. 56. Et nunc faciam tibi quod scripsisti: sed occorre mihi Ptolemaidam, ut videamus invicem nos, et spondeam tibi sicut dixisti. 57. Et exivit Ptolemæus de Ægypto, ipse et Cleopatra filia ejus, et venit Ptolemaidam, anno centesimo sexagesimo secundo. 58. Et occurrit ei Alexander rex, et dedit ei Cleopatram filiam suam: et fecit nuptias ejus Ptolemaidæ, sicut reges in magnagloria. 59. Et scripsit rex Alexander Jonathan, ut veniret obviam sibi. 60. Et abiit cum gloria Ptolemaidam, et occurrit illi duobus regibus, et dedit illis argentum multum, et aurum, et dona: et invenit gratiam in conspectu eorum. 61. Et convenerunt adversus eum viri pestilentes ex Israel, viri iniqui interpellantes adversus eum: et non intendit ad eos rex. 62. Et jussit spoliari Jonathan vestibus suis, et indui eum purpura, et ita fecerunt. Et collocavit eum rex sedere secum, 63. dixitque principibus suis: Exite cum eo in medium civitatis, et prædicate ut nemo adversus eum interpellat de ullo negotio, nec quisquam ei molestus sit de ulla ratione. 64. Et factum est, ut viderant qui interpellabant gloriam ejus, quæ prædicabatur, et operium eum purpura, fugerunt omnes: 65. et magnificavit eum rex, et scripsit eum inter primos amicos, et posuit eum ducem, et participem principatus. 66. Et reversus est Jona has in Jerusalem cum pace et lætitia. 67. In anno centesimo sexagesimo quinto, venit Demetrius filius Demetrii a Creta in terram patrum suorum. 68. Et audivit Alexander rex, et contristatus est valde, et reversus est Antiochiam. 69. Et constituit Demetrius rex Apollonium ducem, qui præerat Cælesyriæ: et congregavit exercitum magnum, et accessit ad Jambiam; et misit ad Jonathan summum Sacerdotem, 70. dicens: Tu solus resistis nobis; ego autem factus sum in derisum et in opprobrium, propterea quia tu potestatem adversus nos exerces in montibus. 71. Nunc ergo si confidis in virtutibus tuis, descende ad nos in campum, et comparemus illic invicem: quia mecum est virtus bellorum. 72. Interroga, et discet quis sum ego, et cæteri qui auxilio sunt mihi, qui et dicunt quia non potest stare pes vester

ante faciem nostram, quia bis in fugam conversi sunt patres tui in terra sua: 73. et nunc quomodo poteris sustinere equitatum et exercitum tantum in campo, ubi non est lapis, neque saxum, neque locus fugiendi? 74. Ut audivit autem Jonathas sermones Apollonii, motus est animo: et elegit decem millia virorum, et exiit ab Jerusalem, et occurrit ei Simon frater ejus in adiutorium: 75. et applicuerunt castra in Joppen, et exclusit eum a civitate (quia custodia Apollonii Joppe erat) et oppugnavit eam. 76. Et exterriti qui erant in civitate, aperuerunt ei, et obtinuit Jonathas Joppen. 77. Et audivit Apollonius, et admovit tria millia equitum, et exercitum multum. 78. Et abiit Azotum tanquam iter faciens, et statim exiit in campum, eo quod haberet multitudinem equitum, et confideret in eis. Et insecutus est eum Jonathas in Azotum, et commiserunt praelium. 79. Et reliquit Apollonius in castris mille equites post eos occulte. 80. Et cognovit Jonathas quoniam insidiarum sunt post se, et circumierunt castra ejus, et jecerunt jacula in populum a mane usque ad vesperam. 81. Populus autem stabat, sicut praeceperat Jonathas: et laboraverunt equi eorum. 82. Et ejecit Simon exercitum suum, et commisit contra legionem: equites enim fatigati erant; et contriti sunt ab eo, et fugerunt. 83. Et qui dispersi sunt per campum, fugerunt in Azotum, et intraverunt in Bethdagon idolum suum, ut ibi se liberarent. 84. Et succendit Jonathas Azotum et civitates, quae erant in circuitu ejus, et accepit spolia eorum, et in omnes, qui fugerunt in illud, succendit igni. 85. Et fuerunt qui ceciderunt gladio, cum his qui succensi sunt, fere octo millia virorum. 86. Et movit inde Jonathas castra, et applicuit ea Ascalonem: et exierunt de civitate obviam illi in magna gloria. 87. Et reversus est Jonathas in Jerusalem cum suis habentibus spolia multa. 88. Et factum est, ut audivit Alexander rex sermones istos, addidit adhuc glorificare Jonathanem. 89. Et misit ei fibulam auream, sicut consuetudo est dari cognatis regum; et dedit ei Accaron, et omnes fines ejus, in possessionem.

4. ET ANNO 460 ASCENDIT ALEXANDER ANTIOCHI FILIUS, QUI COGNOMINATUS EST (Epiphanes, id est illustris, vel) NOBILIS, ET OCCUPAVIT PTOLEMAIDAM. — Alexander hic cognomento Balles, sive Veles (uti nunc Valesia familia in Gallia est regia), fuit filius Antiochi Epiphanis, ideoque frater Antiochi Eupatoris occisi a Demetrio; quare fratris necem ulturus, ejusque regnum recepturus occupavit Ptolemaidam Phoeniciae urbem, quae nunc Acon, vel Acee dicitur (1). « Unde errant Justinus, XXIV, Appianus, Florus, Sulpitius et Genebrardus, qui Alexandrum hunc ex plebeia familia oriundum, per mendacium et fraudem se stirpi Antiochi inseruisse scribunt, uti hoc eodem tempore pseudo-Philippus se inseruit stirpi regum Macedoniae, ideoque tertium contra Romanos Macedoniorum bellum suscitavit, in quo et victus casusque est, teste L. Floro et aliis. Nisi dicas eum Antiochi Epiphanis filium quidem fuisse, sed notum ex Bala concubina genitum, indeque cognominatum Balas, uti ex Eusebio et Appiano docet Salianus. Magis errant Lyranus, Carthusianus et Adrichomius, qui hunc Alexandrum faciunt filium Antiochi Eupatoris, cum ejus fuerit frater, filius vero Antiochi Epiphanis, praesertim quia Eupator occisus est anno etatis duodecimo quo vix generare poterat (2).

(1) Hodie Acon, vel gallice, Saint-Jean d'Acre.

(2) Non satis constat Alexandrum hunc fuisse filium vel

ET RECEPERUNT EUM, — q. d. Incole et accolae Ptolemaidis, exosum habentes Demetrium propter superbiam, luxum et desidiam, Alexandrum ejus consobrinum in regem susceperunt et coronarunt.

6. ET DEDIT EI POTESTATEM CONGREGANDI EXERCITUM, — ut eum suis copiis conjungeret, iisque simul junctis debellaret Alexandrum.

8. ET TIMEBUNT TIMORE MAGNO, — q. d. Demetrianum milites, occupantes arcem Sion, timebunt Jonathanem, ne jussu Demetrii exercitum conscriberet et arcem invaderet; non tamen ex arce fugerunt, ut aliqui putant ex vers. 42, sed eam retinuerunt: nam postea eam obsedit Jonathas, ut audiemus cap. xi, vers. 20.

10. ET HABITAVIT JONATHAS IN JERUSALEM, — tum quia ipse erat summus Pontifex, ac Pontificatu fungi debebat in templo, ideoque residere in Jerusalem; tum quia ipse erat dux et princeps Israelis, cujus metropolis erat Jerusalem.

18. REX ALEXANDER FRATRI JONATHAE SALUTEM, — Verba Jonathanem Alexander rex vocal fratrem, quod ejus amicitiam et auxilium ambiret, cuperetque eum

legitimum vel spurium Antiochi Epiphanis, et probabilius putator eum ex Rhodo vel Cypro et obscura conditione natum, suum genus ementitum fuisse, se filium Antiochi Epiphanis dicendo. Porro Romanorum presidio fretus, qui eum pro rege haberent, Romae et Ephesi exercitum contra Demetrium congregavit, et Ptolemaidem occupavit.

habere socium, promittens quod eum habiturus esset eo honore et amore, quo frater habet fratrem.

20. CONSTITUIMUS TE HODIE SUMMUM SACERDOTE. — Jonathas, ait Serarius, jam a populo electus et constitutus erat Dux et Pontifex; sed Pontificatum hic ei confirmat Alexander, quasi rex Asiae et Syriae, ad quem proinde jure regnorum politico pertinere videbatur creatio Pontificis, sicut olim Romani Imperatores sibi arrogabant, et nominabant Romanum Pontificem; sed merito posteriores Pontifices hoc jus Imperatoribus ademerunt, ac in clericum, puta in Episcopos et Cardinales transtulerunt. Jam enim hoc officium usurparat Antiochus Epiphanes Alexandri pater, qui Jasonem, deinde Menelaum constituerat Pontificem, ac post eum Demetrius rex constituerat Alcimum Pontificem, a cujus morte anno octavo Alexander hic Pontificem creat Jonatham.

ET QUAE NOSTRA SUNT SENTIAS NOBISCUM, — q. d. Nostre causae et parti faveas, non adverse, ut scilicet me armis copisque juves, non Demetrium antagonistam meum. Idque fecit Jonathas preferens Alexandrum Demetrio ob bella et damna Israel ab eo illata.

21. ET INDUIT SE JONATHAS STOLA SANCTA, — scilicet stola tunicaque Pontifici, in qua erat Rationale cum Ephod, Exodi XXVIII. Nam hucusque Jonathas, licet Pontifex, Pontificalia non induerat, nec exercebat, eo quod Jerusalem ab hostibus occuparetur. Jam autem recepta Jerusalem, Pontificalia vestimenta induit, et munia Pontificis exercit.

26. QUONIAM SERVASTIS AD NOS PACTUM. — Demetrius hic fingit se nescire quod Jonathas et Judaei a se ad Alexandrum amulum suum defecissent; unde eos quasi fideles amicos compellat, hortaturque ut in fide et amicitia sua persistent, magna, si id fecerint, promittens premia.

48. ET REMITTENS VOBIS PRESTATIONES (id est exactiones et tributa, quae mihi prestare solebatis; unde explicans subdit): ET NUNC ABSOLVO VOS ET OMNES JUDAEOS A TRIBUTIS.

29. ET PRAETIA SALIS INDULGERO, — id est tributa quae pro sale conficiendo, devehendo, et dividendo mihi pendebatis, vobis condono, quae utique magna sunt: nam omnes omnino homines indigent sale. Unde Salisburgi Princeps opes suas ingentes ex sale colligit. Id patet ex cap. seq., vers. 35.

ET CORONAS — aureas, ut patet cap. XIII, vers. 37, quas quotannis persolvebatis, remitto.

ET TERTIAM SEMINIS, — id est tertiam partem frugum, ut habet Josephus, quae ex semine in terram jacto germinare solent, remitto. Ita Lyranus. Verum cum hoc tributum videatur esse immae, unde cap. xi, vers. 33, decimae tantum sit mentio, hinc melius Salianus praecise tertiam seminis accepit, ut si quis duodecim tritici modios seminasset, debuisset in messe quatuor modios tritici

regi persolvere, non autem si collegisset in messae sexaginta modios, debuisset regi solvere viginti; quae est tertia pars messis, non seminis, ut hic dicitur.

30. ET DIMIDIAM PARTEM FRUCTUS LIGNI, — id est omnium fructuum, qui ex lignis, id est arboribus produci solent, quorum dimidiam partem mihi pendebatis, nunc vobis condono.

31. ET JERUSALEM SIT SANCTA ET LIBERA; (primo, ut ipsa velut urbs sancta populo fideli et sancto, puta Judaeis restitatur: quare milites mei, qui sunt in arce Sion, caveant ne eam profanent, imo ex arce excedant, eamque Jonathan et Judaeis tradant, ut patet versu seq.; secundo, ut ipsa velut urbs «sancta» sit libera, gaudeatque plena immunitate et libertate, quae gaudent templa, aliaque loca sancta; tertio, ut in ea solus Deus sancte colatur, sanctaeque victimae ei immolentur, quare interdictio ne mei milites, alive idololatrae eam suis idololatricis hostiis ritibusque contaminarent; quarto, ut) DECIMAE ET TRIBUTA IPSIUS SUNT, — ut scilicet decimae deinceps non mihi, aut meis, sed templo et sacerdotibus, uti antea ex Dei sanctione fiebat, persolvantur.

32. REMITTO ETIAM POTESTATEM ARCIS, — q. d. dominium arcis in monte Sion, quod obtinere remitto, illudque resigno, et trado Jonathan, quasi summo Pontifici. Hoc promisit Demetrius Jonathan, sed reipsa non prestavit, quia Jonathanis fodus iniiit cum Alexandro hoste Demetrii.

33. ET OMNES ANIMAS JUDAEORUM QUAE CAPTIVAE SUNT, — q. d. Omnes Judaeos, qui e Judaea captivi abducti sunt, sparsique per totum regnum meum, liberos dimitti volo, idque gratis et sine litro, eosdemque absolvo ab omni tributo etiam pecorum suorum.

34. ET OMNES DIES SOLEMNES, ET SABBATA, ET NEOMENIAE, ET DIES DECRETI, — qui scilicet non a lege, sed a Judaeis ipsis decreti, et deputati sunt ad aliquam festivitatem, uti a Juda decretum fuit festum Encenorum ob templi purificationem; item festum victorie Judith ob caesum Holofernem, et festum Esther ob caesum Aman. Ita Salianus, q. d. Sancio et edico ut omnes Judaei, qui sunt in regno meo, libere celebrent sua sabbata, neomenias, et alios dies festos a lege, vel Synagoga statutos et decretos, imo ut tres dies ante, et tres dies post aliquam sollemnitate, Judaeis sint dies immunitatis et remissionis, quibus nec in jus vocari, nec ad opera servilia compellenda a quopiam cogi possint, uti explicit versus sequens.

36. ET DABUNTUR ILLIS COPAE, — id est copiosa stipendia aequae ac annonae.

ET EX HIS ORDINABUNTUR, QUI SUNT IN MUNITIONIBUS REGIS MAGNI, — scilicet Demetrii, q. d. Tradam Judaeis arcem meam, ut ipsi quasi mihi fidei eas custodiant. Pro «magni» Graece est magnis, q. d. magnas et primarias arcem meas credam Judaeis.

37. ET EX HIS CONSTITUENTUR SUPER NEGOTIA REGNI, QUAE CONSTITUUNTUR EX FIDE, — id est quae sum-

nam fidem, summumque silentium et secretum requirunt.

ET PRINCIPES SINT EX EIS (qui tam provincias, quam exercitus meos gubernent), ET ABSENTES IN LEGIBUS SCIS, — ut iuxta eas Judaice vivant in regno meo, sicut vivunt in Judæa.

39. PTOLEMAIDA (civitatem, quam invasit Alexander, meus consobrinus, et amulus) ET CONFINES EIUS, QUAS DEDI DOMINI SANCTIS, QUI SUNT IN JERUSALEM, — puta sancto Pontifici sanctisque, id est fidelibus Judæis; rursum etiam nunc do, duntumque a me datum confirmo. Pro « qui » Græce est *quis*, *q. d.* Coloniae has dedi sanctis, id est Sanctuario, sive sancto templo, quod est in Jerusalem, puta Sancto, et Sancto sanctorum, ut ex earum proventibus emanent victimæ, aliæque necessaria ad cultum dei in sancto ejus templo.

41. ET OMNE QUOD RELIQUUM FUERIT, QUOD NON REDDIDERANT, — *q. d.* Sanctio ut mei questores reddant, et restituant templo illa quæ ex censibus aliisque rebus templo destinata subtraxerunt, et in meum ærarium intulerunt. Aut ut Sallianus, *q. d.* Jubeo ut publicani Judæi, qui sunt obnoxii reddende rationi, nec regis questoribus adhuc satisfecerint, ea non ærario regio, sed templo persolvant Jerosolymitano. Nam de redditibus templi subdit novum beneficium, vers. 42.

42. QUÆ ACCIPIEBANT DE SANCTORUM RATIONE, — id est ex sancti templi censu et ærario, ut in meum ærarium inferrent: nunc jubeo illa templo restitui, nimirum, « quinque millia siclorum, » id est quinque millia Francorum, sive Florenorum Italicorum: Siclus enim pendit quatuor drachmas, valetque quatuor Julios, sive quatuor regales Hispanicos.

43. ET QUICUMQUE (sive Judæi, sive Gentiles) CONFUGERINT IN TEMPLUM, ETC., DIMITTANTUR, — *q. d.* Jubeo sanctioque jus asyli, quod habuit templum, imo illud augeo. Volo enim ut, dum quis confugit ad templum, quamdiu is in eo manet, nemo possit invadere bona illius in regno meo, licet alibi sita. Verum nimis ampla promittit hic Demetrius: quare Jonathan et Judæi ei non crediderunt restimantes ex necessitate facta hæc promittere, sed postea non servaturum; præsertim, quia ejus malevolentiam sæpius erant experti: quare, Demetrio relicto, adhererunt Alexandro.

Nota: hic Demetrius duodecim ingentia beneficia promittit Jonathan, si suas partes contra Alexandrum sequi et tueri velit; unde colligas quanta fuerit fortitudo, et fama Jonathan. *Primum* est immunitas tributorum; *secundum*, libertas Jerosolymæ, ut sit immunita a presidio militum Demetrii; *tertium*, restitutio captivorum; *quartum*, permissio festivæ quietis; *quintum*, jus honoratæ militiæ; *sextum*, jus gubernandi; *septimum*, jus servandi fidem legemque patriam; *octavum*, amplificatio domini Pontifici; *nonum*, donato Ptolemaidis; *decimum*, annuus pro templo census quindecim millium siclorum; *undecimum*, jus asyli in tem-

plo; *duodecimum*, edificatio murorum Jerusalem.

47. QUÆ IPSE FURAT EIS PRINCIPES SERMONUM PACIS, — id est qui Alexander prior, et ante Demetrium, pacem fœdusque a Judæis postulavit.

30. ET CECIDIT DEMETRIUS, — victus ab Alexandro per auxilium Jonathan et Judæorum. Cecidit Demetrius, equo ipsius cadente et totus ipsum irrudentibus, ait Josephus, lib. XIII, cap. 1. Porro Hicel Demetrius potius jus haberet ad regnum Asia, utpote filius Seleuci, qui senior erat Antiochi Magni filius, ideoque in regno successor, quam Alexander, utpote filius Antiochi Epiphaniis, qui Seleuci erat frater junior; tamen Jonathan licite adjuvit Alexandrum contra Demetrium, tum quia Demetrius hæcque hostis fuerat Iudeorum eosque hostiliter invaserat, et vastarat: quare contra eum Alexandri ope uti, imo eam implorare jure suo poterat Jonathan; tum quia Alexander jus belli habebat contra Demetrium, eo quod ipse fratrem suum seniorem Antiochum Eupatorem occidisset; voluit ergo necem fratris sui ulcisci, præsertim quia populus, scelera et tyrannidem Demetrii detestans, ei prætulit Alexandrum, illumque sibi regem creavit.

31. ET MISIT ALEXANDER AD PTOLEMEUM (Philometorem) REGEM ÆGYPTI LEGATOS, — poscens ejus filiam Cleopatram in uxorem, ut hac ratione fœdus cum eo firmaret, seseque contra Demetrium Demetrii a se occisi filium roboraret. Porro Cleopatra Græce idem est quod decus et gloria patris et patriæ. Utinam hæc talis fuisset!

Nota: Multæ fuerunt Cleopatra, quarum hæc fuit origo et series. *Prima* Cleopatra fuit Antiochi Magni filia, et soror Antiochi Epiphaniis, que nupsit Ptolemæo Epiphani, quinto post Alexandrum Magnum regi Ægypti. Hæc fuit speciosissima, ideoque a Daniele, cap. xi, vers. 17, vocatur « filia feminarum, » hoc est formosissima, indeque dicta Cleopatra, id est decus et gloria patris. Unde ab ea cætera omnes reginæ Ægypti, utpote ab ea prognate, vocatæ sunt Cleopatrae. Ipsa ergo ex Ptolemæo Epiphane genuit Ptolemæum Philometorem, Ptolemæum Physconem, et Cleopatram filiam, quam licet sororem Philometori, ac demum Physcon in uxorem accepervit.

Hæc est ergo *secunda* Cleopatra, que Physconis fuit soror, uxor, et insuper quasi mater, uti potius socrus. Nam Physcon post eam repudiatam, duxit filiam ejus in uxorem.

Tertia Cleopatra fuit hujus secunde ex Philometore filia, quam Philometor pater primo dedit Demetrio Nicanori, deinde eo capto ipsa nupsit Antiocho Sidei, Demetrii fratri. Hæc venenum propinans filio suo Antiocho Grypho, ab eodem coacta illud bibere, seipsam occidit. De ea hic agitur.

Quarta Cleopatra fuit Ptolemæi Lathuri, qui Ptolemæi Physconis fuit filius et successor, soror et uxor, que ab eo repudiata nupsit Antiocho Lycieno regi Asia, et a Gryphina sorore in templo

amplexans simulacra, jussa est confodi et occidi, teste Justino, lib. XXXIX.

Quinta Cleopatra fuit Ptolemæi Auletis filia, et Ptolemæi Dionysii ultimi regis Ægypti soror et uxor, quam adamavit Antonius repudians sororem Augusti Cæsaris, ideoque ab eo victus ad spontaneam necem adactus fuit: Cleopatra quoque seipsam admotis corpori serpentibus interfecit. Ita Eusebius, Josephus Strabo, Beda et alii.

36. ET SPONSAM TIBI, — id est sponsam tibi dem filiam meam. Spondere enim est parentis, despondere mariti, indeque sponsi et sponsæ, ac sponsaliorum et sponsandi voces emanarunt.

39. SCRIPSIT REX ALEXANDER JONATHAN, UT VENIRET OBVIAM SIBI, — *q. d.* Invitavit Alexander Jonathanem Ptolemaidam ad nuptias suas cum Cleopatra celebrandas.

62. INDUIT UCH PURPURA, — id est regio amicti: purpura enim regni et regum erat vestis. Alexander ergo hic Jonathanem regis insignibus ornat, ob opem et auxilia sibi ab eo contra Demetrium præstita, idque per principes suos jubet per totam civitatem predicari et promulgari. Non tamen hoc ipse Jonathan creat regem, sed dynastam et principem, purpura enim erat amictus dynastarum, qui amici regis, et ex amictu purpureo purpurati vocabantur. Sic Mardocheus ab Assuero ornatus fuit corona aurea in capite et amictu purpureo: erat enim ex primariis regis dynastis et amicis, Esther viii, 15.

67. IN ANNO 163 VENIT DEMETRIUS (junior) FILIUS DEMETRI — senioris ab Alexandro et Jonathan victi et occisi. Venit, inquam, e Creta, ubi latuerat in Syriam, ut necem patris ulcisceretur, et avitum ejus regnum, profligato Alexandro, reciperet. Factum hoc est quinto anno regni Alexandri, qui fuit tertius ab ejus nuptiis cum Cleopatra; has enim initio anno 163 Græcorum, ut dictum est vers. 57; regnum vero occupavit anno 160 Græcorum, ut dictum est vers. 4.

Nota: Ex Justino, lib. XXXV, Demetrius senior, initio belli contra Alexandrum, duos filios suos, scilicet Demetrium Nicanorem et Antiochum Sidelæm, qui ambo successive postea regnarunt, apud hospitium suum Gnidium (Gnidus est in Asia extrema prope Halicarnassum et Rhodum, in extremo promontorio, quod respicit Cretam) cum magna auri vi depositus, ut belli periculis eximerentur, et si ita sors tulisset, ultioni paternæ necis servarentur. Ita factum: nam Demetrius Nicanor, Demetrio patre occiso, e Creta profugit in Syriam, regnumque invasit. Hoc eodem tempore mortuus est Cato senior, Marcellus consul Romanus bellum gessit in Hispania, Attilius Pretor in Lusitania, ac Carthago tertium bellum Punicum contra Romanos apparavit, quo victa et exscisa est a Scipione Africano. Ita Sallianus.

69. ET CONSTITUIT DEMETRIUS REX APOLLONIUM DUCEM, QUI PRÆERAT COLESYRIÆ. — Ille Apollonius prius servierat Alexandro, sed ab eo defectus ad

Demetrium, illeceus spe majorum honorum et operum, quas promittebat novus rex Demetrius. Aulici enim respiciunt semper ad solem Orientem, ut vulgo dicitur. Ille Apollonius, quem Josephus Daum cognominat, alius fuit ab Apollonio Tharseo filio, qui tempore Seleuci regis præfuit Colesyrie, de quo II Machab. iii, 5. Alius quoque fuit ab Apollonio Alcesthei filio, quem Antiochus Epiphaniis misit cum 22 millibus, ut Jerusalem et Ægyptum occuparet, II Machab. iv, 21. Alius quoque ab Apollonio Demæ filio, qui Judæas sub Eupatore vexavit, de quo II Machab. xii, 2. Videtur hic Apollonius a Demetrio præfectus Colesyrie constitutus, deinde veniente Alexandro ad eum a Demetrio defuisse; inde ab Alexandro ad Demetrium Demetrii filium cum aliis pluribus transiisse. Unde Justinus ait milites paternos ad filium Demetrium signa transtulisse.

70. QUIA TU POTESTATEM ADVERSUS NOS EXERCES IN MONTIBUS, — id est in Judæa, que montosa est, *q. d.* Tu, o Jonathan, inter montes Judææ te continens, ibique dominaris, mihi que resistis. Exi ergo e Judæa in campum Syriæ, et ibique aperto Marte necum collige, si vir es, et viribus ad bellandum polles, uti jactas; nam in angustiis montium facile est homini inbelli cum paucis restare multis.

TE SOLAS RESISTIS NOBIS. — Nam, ut ait Justinus, lib. XXV, de hoc Demetrio: « Audita Alexandri luxuria, quem insperate opes et alienæ felicitatis ornamenta, velut captivum inter scortorum greges, desidem in Regia tenebant, auxiliantibus Creteusibus, securum, ac nihil hostile metuentem aggreditur. Antiochenes quoque veterem patris offensam, novis meritis correcturi se ei tradunt; sed et milites paterni, favore juvenis accensi, priores sacramenti religionem novi regis superbiæ præferentes, signa ad Demetrium transferunt. »

71. NUNC ERGO SI CONFIDIS IN VIRTUTIBUS (Græce *δυναμεις*, id est viribus et exercitiis) TUIS, DESCENDE AD NOS IN CAMPUM, ET COMPAREMUS (Græce *συγγρηθεις*, id est comparemur, conferamur, componamur) ILLIC INVICEM, (ut pedem pedi, manum manui conserentes, ostendamus uter sit fortior, an tu, an ego.) QUIA MECUM EST VIRTUS BELLORUM. — Græce, *quia mecum est exercitus potius urbium*, *q. d.* Provocto te in campum, ubi armis pugandum est, non saxis, et in quo nullum victo est refugium. Noster legit *πλημων*, id est bellorum; alii legunt *πλεων*, id est urbium, et sic quoque legit Josephus.

72. QUIA BIS IN FUGAM CONVERSI SUNT PATRES TUI, — nimirum semel, quando Mathathias fugit cum filiis suis, I Machab. ii, 28; iterum in pugna cum Bacchide, in qua cæso Juda, cæteri Judæi fugerunt, I Machab. ix, 48.

74. UT AUDIVIT AUTEM JONATHAN SERMONES APOLLONII, MOTUS EST ANIMO, — ad iram exardescens, et ad pugnam exardescens, ut ipso facto r/fo

taret exprobrationem Apollonii, ac reipsa ostenderet se tam in campis quam in montibus esse bellipotentem, imo leonem.

ET EXCLUSIT (Apollonius) EUM (Jonatham) A CIVITATE: QUIA CUSTODIA (presidium militum ad custodiendam urbem) APOLLONII JOPPE (Græce in Joppe) ERAT. Græce est ἀποκλεισθαι, id est *excluserunt*, scilicet milites præsidarii Jonatham.

80. ET CIRCEBUNT — hostes, scilicet equites Apollonii CASTRA EJUS (scilicet Jonathæ), ET JECERUNT JACULA IN POPULUM, scilicet in socios Jonathæ.

81. POPULUS AGITHES STABAT (constanti animo, pede et manu clypeis suis excipiens, et repellens jacula hostium), ET LABORAVERUNT EQUI EORUM: — *q. d.* Equi et equites Apollonii fatigati fuere, quia tota die laboraverunt currendo, et jaculando tela in castra Jonathæ. Unde Simon eos fessos et lassos aggressus fudit fugatique.

82. ET EFECIT (Græce ἐπέστη, id est extraxit, eduxit, emisit, explicuit, expandit) SIMON EXERCITUM SUUM (alas militum) ET COMMISIT (prælium) CONTRA LEGIONEM (Græce *contra phalangem*, puta contra aciem hostium); EQUITES ENIM FATIGATI ERANT (ob causam jam dictam), ET CONTRITI SUNT AB EO (a Simone fratre Jonathæ), ET FUGERUNT.

83. ET INTRAVERUNT IN BETHDAGON, — id est in domum Dagon, puta in templum Dagon, qui erat Deus sive a idolum e eorum, Græce δὲ ἰδωλάριον, id est in idolum, sive fanum idoli sui, scilicet Dagon. Verum qui idolum suum e manibus Jonathæ liberare non poterat, quomodo ab eodem a strage Jonathæ liberaretur? Quare omnes cum suo idolo

et idolis a Jonathæ successi concrematisque fuere, 86. ET EXIERUNT (Ascalonite) DE CIVITATE ORTHAN ILII (Jonathæ) IN MAGNA GLORIA, — id est magno honore et pompa eum excipieres, illique se et urbem suam dederentes, ne ab eo crementarentur instar Bethdagon.

89. ET MISIT (Alexander rex hostis Demetrii et Apollonii) ET (Jonathæ ob contritum Apollonium) FIBULAM AUREAM. Græce *πέπλον*, quod aliqui verunt monile e collo, vel e cingulo dependens, quale est in Belgio vellus aureum. Melius Noster vertit « fibulam, » qua longiores tunice et vestes subnecti solent, juxta illud *Æneid.* IV:

Aurea purpuream subnectit fibula vestem.

Fuit hoc ornamentum militare, teste Livio, lib. VII et IX; non olim nisi regum cognatis, et summis amicis dari solitum, ut hic dicitur. Fibula ergo hæc vestes laxas et fluidas, vel in petore, vel in cingulo stringebat, et confibulabat. Unde Virgilius, XII *Æneid.*:

Laterum juncturas fibula mordet.

Et Ovidius, VIII *Metam.*:

Rasilis hinc summam mordebat fibula vestem.

Et S. Hieronymus, *epist.* 49: « Fibulam quæ thamydis mordebat oras, in humum exussit. » Tertullianus, *De pallio*, cap. 1: « In viris, inquit, pallii extrinsecus habitus, et ipse quadrangulus ab utroque laterum regestus, et cervicibus circumstrictus in fibule morsu humeris acquiescebat. »

CAPUT UNDECIMUM.

SYNOPSIS CAPITIS.

Ptolemæus Philometor Alexandro filiam suam Cleopatram quam ei uxorem dederat, una cum regno auferri. Alexander fugit in Arabiam, ibique a Zabdethe rege occiditur, qui caput occisi mittit ad Philometorem. Philometor, eo accepto, tertio die post moritur. Moz, vers. 19, Demetrius, firmato regno, fœdus inquit cum Jonathæ qui cum a nece liberat, cæsis centum hostium milibus; sed Demetrius jam de regno securus, vers. 33, fœdus cum Jonathæ inquit perfide abrupit. Quare Jonathas ad Antiochum Alexandri occisi filium se transferit, ab eoque magnis honoribus afficitur. Unde pro eo dimicans plures Demetrii urbes occupat, ejusque copias fundit fugatque.

1. Et rex Ægypti congregavit exercitum, sicut arena quæ est circa oram maris, et naves multas: et quærebatur obtinere regnum Alexandri dolo, et addere illud regno suo. 2. Et exiit in Syriam verbis pacificis, et aperiebant ei civitates, et occurrebant ei: quia mandaverat Ptolemæus rex exire ei obviam, eo quod socer suus esset. 3. Cum autem introiret civitatem, Ptolemæus ponebat custodias militum in singulis civitatibus. 4. Et ut appropriavit Azoto, ostenderunt ei templum Dagon succensum igni, et Azotum et cætera ejus demolita, et corpora projecta, et eorum qui cæsi erant in bello tumulos quos fecerant secus viam. 5. Et narraverunt regi quia hæc fecit Jonathas, ut invidiam facerent ei: et tacuit rex. 6. Et occurrit Jonathas regi in Joppen cum gloria, et invicem se salutaverunt, et dormierunt illic. 7. Et abiit

Jonathas cum rege usque ad fluvium, qui vocatur Eleuterns: et reversus est in Jerusalem. 8. Rex autem Ptolemæus obtinuit dominium civitatum usque Seleuciam maritimam, et cogitabat in Alexandrum consilia mala. 9. Et misit legatos ad Demetrium, dicens: VENI, componamus inter nos pactum, et dabo tibi filiam meam, quam habet Alexander, et regnabis in regno patris tui; 10. penitet enim me quod dederim illi filiam meam: quæsit enim me occidere. 11. Et vituperavit eum, propterea quod concupierat regnum ejus. 12. Et abstulit filiam suam, et dedit eam Demetrio, et alienavit se ab Alexandro, et manifestata sunt inimicitia ejus. 13. Et intravit Ptolemæus Antiochiam, et imposuit duo diademata capiti suo, Ægypti et Asiae. 14. Alexander autem rex erat in Cilicia illis temporibus: quia rebellabat qui erant in locis illis. 15. Et audivit Alexander, et venit ad eum in bellum: et produxit Ptolemæus rex exercitum, et occurrit ei in manu valida, et fugavit eum. 16. Et fugit Alexander in Arabiam, ut ibi protegeretur; rex autem Ptolemæus exaltatus est. 17. Et abstulit Zabdiel Arabs caput Alexandri, et misit Ptolemæo. 18. Et rex Ptolemæus mortuus est in die tertia: et qui erant in munitionibus, perierunt ab his qui erant intra castra. 19. Et regnavit Demetrius anno centesimo sexagesimo septimo. 20. In diebus illis congregavit Jonathas eos qui erant in Judæa, ut expugnarent arcem quæ est in Jerusalem: et fecerunt contra eam machinas multas. 21. Et abierunt quidam qui oderant gentem suam viri iniqui ad regem Demetrium, et renuntiaverunt ei quod Jonathas obsideret arcem. 22. Et ut audivit, iratus est; et statim venit ad Ptolemaidam, et scripsit Jonathæ ne obsideret arcem, sed occurreret sibi ad colloquium festinato. 23. Ut audivit autem Jonathas, jussit obsidere: et elegit de senioribus Israel et de sacerdotibus, et dedit se periculo. 24. Et accepit aurum, et argentum, et vestem, et alia xenia multa, et abiit ad regem Ptolemaidam, et invenit gratiam in conspectu ejus. 25. Et interpellabant adversus eum quidam iniqui ex gente sua. 26. Et fecit ei rex, sicut fecerant ei qui ante eum fuerant: et exaltavit eum in conspectu omnium amicorum suorum. 27. Et statuit ei principatum sacerdotii, et quæcumque alia habuit prius pretiosa, et fecit eum principem amicorum. 28. Et postulavit Jonathas a rege, ut immunem faceret Judæam, et tres toparchias, et Samariam, et confines ejus: et promisit ei talenta trecenta. 29. Et consensit rex; et scripsit Jonathæ epistolas de his omnibus, hunc modum continentes: 30. Rex Demetrius fratri Jonathæ salutem, et genti Judæorum. 31. Exemplum epistolæ quam scripsimus Lastheni parenti nostro de vobis misimus ad vos ut secretis: 32. Rex Demetrius Lastheni parenti salutem. 33. Genti Judæorum, amicis nostris, et conservantibus quæ justa sunt apud nos, decrevimus benefacere, propter benignitatem ipsorum, quam erga nos habent. 34. Statuimus ergo illis omnes fines Judææ, et tres civitates, Lydan, et Ramathan, quæ addita sunt Judææ ex Samaria, et omnes confines earum, sequestrari omnibus sacrificantibus in Jerosolymis, pro his quæ ab eis prius accipiebat rex per singulos annos, et pro fructibus terræ et pomorum. 35. Et alia quæ ad nos pertinebant decimarum et tributorum, ex hoc tempore remittimus eis: et areas salinarum, et coronas quæ nobis deferebantur, 36. omnia ipsis concedimus: et nihil horum irritum erit ex hoc, et in omne tempus. 37. Nunc ergo curate facere horum exemplum, et detur Jonathæ, et ponatur in monte sancto, in loco celebri. 38. Et videns Demetrius rex quod siliuit terra in conspectu suo, et nihil ei resistit, dimisit totum exercitum suum, unumquemque in locum suum, excepto peregrino exercitu quem contraxit ab insulis Gentium; et inimici erant ei omnes exercitus patrum ejus. 39. Tryphon autem erat quidam partium Alexandri prius; et vidit quoniam omnis exercitus murmurabat contra Demetrium, et ivit ad Emalchuel Arabem, qui nutriebat Antiochum filium Alexandri: 40. et assidebat ei, ut traderet eum ipsi, ut regnaret loco patris sui; et enuntiavit ei quanta fecit Demetrius, et inimicitias exercituum ejus adversus illum: et mansit ibi diebus multis. 41. Et misit Jonathas ad Demetrium regem, ut ejiceret eos qui in arce erant in Jerusalem